

Taxa postala
Kiadóhivatal
No. 224713/929.
Szerkesztőség
és kiadóhivatal
Ciu, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
Havonta 2, negyedévre 6, fél-
évre 12, egészévre 20 dollár. Elő-
fizetéseket díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
szélsőséges egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánpótlását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ROMANIA
LEU-POSTA
UJ KELET
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentes
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jánosházi
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 11.
Péntek, 1937. július 9.
5997. EV. AV 1. XX. EVF. 152. SZAM

A Népszövetség mondja ki az utolsó szót Palesztina felosztása ügyében

Az angol kormány magáévá tette a Királyi Bizottság javaslatát Palesztina felosztására

Hihetetlen izgalmat keltett Palesztinában a királyi bizottság jelentésének nyilvánosságra hozatala. A Cionista Világszervezet máris bejelentette tiltakozását és a legfelsőbb arab tanács is tiltakozásra készül

Angol kölcsönrel kitelepítik a zsidó államból az arabokat

JERUZSALEM, július 8. Szerda este kilenc órakor hirdette ki Jeruzsálemben a palesztinai kormány a királyi bizottság jelentését és javaslatait a palesztinai válság megoldására, valamint az angol kormány nyilatkozatát, amellyelben magáévá teszi a királyi bizottság előterjesztéseit.

Az egész világ-közvélemény, de különösen a zsidó nép lázas várakozása előzte meg a királyi bizottság jelentésének közzétételét és az angol kormány állásfoglalását. Amint az előre látható volt, a bizottság Palesztinának három részre való felosztását javasolja. A javaslat értelmében az ország északi és nyugati része a zsidóké lesz, amelyen önálló, szuverén államot kapnak, keleti része Transzjordániához kapcsolódik és azzal önálló állami egységet alkot, míg az ország déli része angol mandátum alatt marad.

Az angol kormány a jelentéshez fűzött „Statement of Policy”-ben kijelenti, hogy helyesli a királyi bizottság megoldási javaslatát és három éves átmeneti időszakot irányoz elő a felosztási terv megvalósítására.

Londonban csütörtök este hozták nyilvánosságra a királyi bizottság jelentését és a kormány határozatát. Chamberlain miniszterelnök a lordok házában, míg Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter az alsóházban jelentette ki, hogy a Peel-jelentést és a Statement of Policy-t a parlament elé terjeszti a kormány. A parlamenti vita után a mandátumbizottság július 30-án kezdődő ülésén, majd a Népszövetség tanácsa elé kerülnek a Palesztinára vonatkozó angol javaslatok és a kormány a Népszövetség állásfoglalásáig nyitva hagyja a királyi bizottság javaslati megvalósításának kérdését.

Ezen idő alatt a cionista Világszervezetnek lehetősége nyílik arra, hogy minden vonatkozásban érvényesítse befolyását. A Jewish Agency és a cionista világszervezet vezetői már is bejelentették tiltakozásukat az ország felosztása ellen, a végleges állásfoglalás és döntés jogát azonban az augusztusban összeülő cionista kongresszusnak tartják fenn.

Mit tartalmaz a királyi bizottság jelentése

Jeruzsálem, július 8. Sohasem hallgatta még annyi ember a jeruzsálemi rádióadó műsorát, mint tegnap este, amikor a kormány kihirdette a királyi bizottság jelentését és a londoni kormány határozatát. Magánházakban és utcákon egyaránt százezrek hallgatták a rádiót, köztük sok-sok falusi arab, akik először hallgattak életükben rádiót.

Pontosan 9 órakor lépett az angol speaker a leadó mikrofonja elé és emelt hangon jelentette be az országnak a királyi bizottság jelentésének és a kormány határozatának közzétételét. Ezután 35 perces angolnyelvű előadásban ismertette a bizottság jelentésének és a Statement of Policy-nek tartalmát. Az angol szöveg előadása után az arab, majd a héber speaker mondotta el ugyanazt.

Ez a 35 perces ismertetés nem foglalta magában a királyi bizottság jelentésének teljes szövegét, hanem csak általános megállapításokat emelt ki a bizottság vizsgálatairól szóló részből, annál részletesebben ismertette a bizottság javaslatait és a kormánynak azokhoz fűzött megjegyzéseit. A jelentés teljes szövegét angol, arab és héber nyelven csütörtök reggel hozták nyilvánosságra nyomtatott broszúra formájában, amelyet az egész ország területén árusítanak. A napilapok példányszámuknak megfelelő mennyiségű kaptak a jelentés szövegéből, hogy azt olvasóiknak rendelkezésére bocsássák. A jelentés terjedelme 404 oldal.

Az angol királyi vizsgálóbizottság jelentése három részből áll és annak szövegét a bizottságnak mind a hat tagja aláírásával látta el, hangsúlyozván, hogy a jelentés a bizottság tagjainak egységes véleményét adja vissza.

A jelentés első része Palesztinának 1920-tól 1935-ig tartó fejlődésével foglalkozik és kiemelt fejezetet szentel az 1936-os zavargásoknak. A második rész az angol mandátum

hatékonyaságáról szól, míg a harmadik a bizottság javaslatait foglalja magában.

Ha nem osztanak fel Palesztinát...

A javaslatot is két részből állanak. Az első rész arra az esetre szól, ha Anglia a fennálló nehézségek ellenére is fenn akarná tartani a

A királyi bizottság az ország felosztását javasolja

Ezek a javaslatok arra az esetre szólnak, ha a kormány meg akarja tartani a mandátum fenntartását. A királyi bizottság azonban úgy véli, hogy a Palesztinában lakó két nép közötti ellentétet oly annyira kiéleződtek, hogy a mandátum további fenntartása jelenlegi formájában nem lehetséges és Anglia nem tud eleget tenni kötelességének a zsidókkal és az arabokkal szemben. Mindkét népet hatalmi törekvések vezetik és nem lehet kielégíteni egyik nép maximális igényeit sem. Az országban 450.000 zsidó él ma, akik az angol kormány hozzájárulása és a mandátum biztosításai alapján jöttek Palesztinába, hogy felépítsék ott nemzeti otthonukat. Igazságtalan volna tehát, ha arra ítélnék a zsidókat, hogy arab uralom alatt éljenek. De ugyanilyen mértékben méltánytalan és igazságtalan volna az is, ha az országban élő egymillió arab kerülne zsidó uralom alá, azáltal, hogy a fokozódó bevándorlás következtében zsidó többség fejlődik ki az országban. Ha pedig a két nép közül egyik sem lehet egyedül urala az egész országnak, a legmértányosabb megoldás, ha az egyik nép az ország egyik felén, a másik nép az ország másik felén uralkodik.

A királyi bizottság ezért az országnak két állami egységre való felosztását javasolja. Az egyik részen a zsidók teremtenék meg a

mandátumot Palesztina fölött és eltekintene olyan megoldástól, amely a mandátum feladását jelentené. Ebben az esetben a királyi bizottság a következő javaslatokat teszi az angol kormánynak:

1. A főkormányzónak meg kell adni azt a jogot, hogy bizonyos területeken megtiltsa a főtámaszárásokat.
2. Az ország befogadóképességének arányában korlátozza a kormány a bevándorlást, ugyanakkor azonban szükséges a bevándorlás maximális határának a megállapítása is. A legközelebbi öt esztendőre évi 12 ezer főnyi maximális bevándorlást ajánl a bizottság.
3. Zavargások esetén haladéktalanul lépjenek életbe a hadiállapot. A biztonság garantálására fegyverezték le előbb az arab, majd a zsidó lakosságot, emeljék fel az angol kerületi tisztek, a rendőrség és lovasrendőrség számát az egész országban. Ugyancsak biztonság szempontból tartja szükségesnek a bizottság a Jaffa-Haifa-i országot építésének sürgős befejezését és a sajtótörvény megszigorítását is.
4. A királyi bizottság nem tartja ajánlatosnak a Legislative Council (törvényhozó tanács) bevezetését, hanem javasolja, hogy zsidók és arabok bevonásával egészítsék ki az államtanácsot, amely eddig a kormány főtisztviselőiből állott.
5. A városi és községi önkormányzat tekintetében szakértők véleményének meghallgatását javasolja a bizottság az önkormányzati intézmények hatáskörének kibővítése céljából.
6. A bizottság az arab népoktatás és iskolák fejlesztésének fokozottabb előmozdítását is kívánatosnak tartja.

Hogyan történjék a felosztás?

Ezután következnek a felosztási terv ismertetése. A szent helyekre és Anglia különleges birodalmi érdekeire való tekintettel az országnak angol, arab és zsidó részre való felosztását irányozza elő a királyi bizottság tervete. A határvonalak nagyjában megfelelnek azoknak az információknak, amelyeket a Habaker című palesztinai napilap jelentése alapján között két nappal ezelőtt az Uj Kelet. Északon Szíria és Libanon határolja a zsidó államot. Északkeleten Metuhahától Tiberiáson keresztül a Jordán mentén Beisánig halad a határ, itt nyugati irányt vesz, átszeli a Beisán területet, a Jezreel völgye mellett levő Megidóig halad, majd Tulkarem kihagyásával Luddig megy, ezután átszeli azt a korridort, amely Jaffától Jeruzsálemig fog haladni, lemegy Rechobottól tíz mérföldnyi távolságra és délnyugati irányban a tengerig halad.

(Folytatása a 8. oldalon.)

VILAG TUKRA

Az olasz-német-osztrák viszony gazdasági rugói

Németország egyre rohamozza a kicsiny Ausztria önállóságát. Összeesküvéket, bombavetéseket pénzelt ebben a testvér-államban, amellyel a vérségen kívül szerződéses és fennhangoztatott barátság kapcsolják össze. Vajjon egyesgyedül nemzeti okai lennének ennek a nekibusult harciasságnak? Nem valószínű. Hiszen a náciizmus ab ovo lemondott az olasz kézzé került Dél-Tirolról, mert — ipsisssima verba — nem bolond, hogy párszáz ezer német miatt veszélyeztesse az olasz barátságot.

A legszembeötlőbbben 1934 július 25-én mutatkozott, milyen mértékben aknázták alá Németország a testvér Ausztriát. Az ócska Göring-féle trük segítségével 154 száz katonai és rendőri egyenruhába bujtatott SS-leány elfoglalta a Ballhaus-platz-i kancellári palotát, meggyilkolta Dollfust és megbénította a kormánya működését. Egy másik, 15 főnyi SS csoport pedig benyomult a rádió stúdiójába, hogy világgá kiáltja a Rintelen elnökielte alatt álló náci-kormány megalakulását. Négy nácifarsang azonban nem tartott sokáig. Mussolini mozgósított. Az osztrák határra kivezényelt 50 ezer osztrák legionáriusba, illetve Berlinben székelő parancsnokságukba erre befagyott a messz, nem gondolhattak többé arra, hogy ezt a hordát a készenlétben tartott teherautókon Bécsbe szállítsák. Ráadásul a bécsi SA mozdulatlan maradt, nem mert az osztrák hadsereg és rendőrség ellen kiállni. Kispolgári ellem ez, amely — a Röhms június 30-án beteljesült sorsa is bizonyítja — csak akkor lendületes, ha pusztán meneti meli kell; a harcra azonban nem kapható. Harok az osztrák katonaság és a náci között mindössze — és ez nagyon fontos tünel! — Stájerben és Karintiában voltak. Itt a gorombább végén kellett megfogni a náci-problémát. Itt csak akkor állott helyre a rend amikor — a küzdelem egyes helyeken augusztus elsőjéig tartott, viszont Bécsben 3 óra alatt helyreállt a rend — a fegyverek is megdőrdültek.

Mi készítette Mussolinit az erélyes fellépésre? Miért szánta rá magát, hogy esetleg fegyverrel állja útját fasizta elvtársának, Hitlernek, akinek felseperését mostanáig hathatósan támogatta?

Ezeket a kérdéseket bogozgatja (többek között) egy rendkívül érdekes, — ha nem lenne annyira elkapott ez a szó, inkább azt mondanánk hogy: szenzációs könyv. Ernst Henry angol publicista írta, akiben a közgazdász, a politikus és a katonai szakíró készségei és erényei egyesülnek. Hitler over Russia az eredeti címe, mert az olasz-német-osztrák viszonyt csak melékesen tárgyalja. Művének magva Európa reakcionáriusainak szövetkezési lehetőségeit bogozgatja, azt, hogy a német imperializmus, amely a svasztikáival, a horogkereszttel új címkét ragasztott megtevesztésűl magára, Európa melyik országait fogja összetoborozni, hogy azután az élükön megrohamozza Oroszországot. A diplomaták, az államfők ide-oda utazgatásánál, a puccsoknál, pártvitáknál, a mélyre képes Henry pillantani és egy nagy felvonulási, egy gágási katonai tervet lát megötlött, azt a bizonyos Hoffmann-tervet, amely a német vezérkar titkos műhelyében leváltotta a Schlieffen (Schlieffen-féle) tervet. Schlieffen a kétféle német háborúban Nyugatra, Franciaország ellen javasolta a katonai erőket latba vetni, mert itt rövidesen ki lehet kényszeríteni a döntést. Mig Keleten, Oroszországban, a nagy kiterjedés, a szinte végtelen tartalékok emberben és anyagokban, gátat vetnek a gyors siker lehetőségéig. Hoffmann felfogása lényegesen más. Ez a generális Anglia és az USA francia barátsága folytán, épp ellenkezőleg a Nyugaton lát leküzdhetetlen akadályokat tornyosulni és terveivel egyre a Szovjet felé mutat. Hitlerék ezt a tervet fogadták el és most egyre azon mesterkednek, hogy izolálják a szovjetet a nyugati demokráciától és a reakcionárius Keleten minél több szövetségest gyűjtsenek egybe ellene. A kenyértelen német proletariátust a náci programmal falmak állított éhes német közepo-

JULIUS 8.
ek
Averescu Francia
Goga Zürichbe
magát egy szanató-
riumra küldte
július 20-án Francia-
országban három héttel gyógy-
gát

románok
akarnak
riálni
Az Informa című
román eredetű orosz
nyelvi szeretőt magát,
magi helyzetük igen
Tiraspol környé-
kérések Cionista moszk
A román külügymin-
istert vizsgálja felül a
megfelelően nem lépé-
nyáln.

izmus nem
k a nemzeti
jelentette ki
gi érsek
A Le Figaro
szburgi érsekkel.
vetkezhet a nemzeti
entette ki az érsek
állítására keresztény-
regenerálni Német-
ország jótéteményekké
0-i üldözöttség ide-
nekült Németország-
és új lendületet ad-
zsmusnak. Ma is szá-
ca emigrál Dél-Ameri-
szik az Ur igéjét.

ngyelországi
egy az ujonnan
nyvajda le-
sát kéri
Mathias Kwiek
elhunyt cigány vaj-
emelt a most vasár-
vajda ellen, akit az-
böző fenyegetésekkel
ri az új vajda letar-

ázak egyrésze
szerdai napon
A Champs Elyés
ak legtöbbje ma zárva
a kávéházak a 40 óra
vonatkozó egyezmény
közösségük jelöléséről
szály rendezése végett
folynak. Remélhető-
házak ismét megnyit-
visszanyerési normális
ban bizonyos izgalom
y a lilie szállodai par-
ozta, hogy vasárnap,
oklamál, tiltakozva a
tározása ellen, hogy
y bér szerződéseket.

és Lapkiadó R. E.
Baron L. Pop 18.
m: 18-60.
BRAT

tályt akarják a megkaparintandó óriási területen elhelyezni és a tudimenzionált német ipar számára akarnak a Keleten piacot teremteni.

Ez, nevezetesen a német ipar érdekei a döntők az Ausztria ellen folytatott aknamunkánál is. Ausztria — olvasom az Ernst Henry művének előszóval és jegyzetelkel megfejtelt, most megjelent német fordításában (Feldzug gegen Moskau? A párisi Carrefour kiadása) — a Kelet kapuja. A legfontosabb állomása a Bagdad felé vezető utnak, amelyről a nagy németek mindig álmodoztak. A Keletre feltétlenül szüksége van a német nagyiparnak. Csak ez a terület tudja megvásárolni a gépeit, csak a Keleten lakó népek szükségletei tudják működésben, mozgásban tartani a túlméretezett gyárait. De ez még nem minden és még csak nem is a döntő. Aminthogy, az sem döntő, hogy Ausztria birtoka lehetővé tenné Csehszlovákia katonai bekerítését és megteremtését a közvetlen kapcsolatot Magyarországgal. A sulypont Stájerországban van, egy 4500 méter magas hegyen, amely mondhatni korlátlan mennyiségben szolgáltatja azt, amire a német ipari oligarchának égető szüksége van: a nyersvasat.

A német nehézipar krónikus nyersvas-hiányban szenved. Franciországból, Svédországból szerzi be a szükségesét. Egyik sem biztos beszerzési forrás, s csak természetes, hogy Krupp és Thyssen, épp úgy, mint Hitler és Göring elviselhetetlennek tartják ezt az állapotot, amely egyképpen veszélyezteti a német nagyipart és a német fegyverkezést. A vasért már sok mindent kockáztatott Németország. A vas, az északafrikai bányakoncessziók váltották ki 1912-ben a marokkói konfliktust. A vas, a lotharingiai vasbányák miatt nem tágitott a világháborús német program az annexióktól. Vasat minden áron! Még egy újabb európai összetűzés árán is! — ez a jelszó. A vaskezes nyersvas-ököl tehát kinyulik a stájer vasbányák felé. Ezek a bányák német nyevterületen fekszenek és voltaképpen csak fiktív határ választja el őket Németországtól.

Gazdaságilag már Németország birtokában vannak. Az Alpine Montangesellschaft 200 ezer részvényének 51 százalékát már 1921-ben megszerezte a német ipar Hitlere, Stinnes. Az örökéből a Vereingte Stahlwerken át Thyssen kezébe került ez a többségi pak.

Csak a politikai megkaparintás van tehát hátra. A Heilmwehr, majd utána a náciizmus ezen dolgozott és mind a kettőt az Alpine Montangesellschaft szervezte, pénzelte, épp úgy, mint ahogy Németországban Thyssen szervezte és pénzelte a hitlerizmust. Thyssen és vele a német nehézipar szempontjai világosak: Meg akartak szabadulni a szervezett munkásság nyomásától, korlátlan urak akartak lenni a maguk üzemeiben és utat akarnak törni a termékeik számára a Kelet felé, — ezért fedezték fel Hitlert és ezért tömtek pénzzel a pártját, amely voltaképpen nem a fellovalt kispolgári tömegeket, hanem az ő gazdasági érdekeiket szolgálta. A Thyssenék osztrák fiókja viszont az osztrák-német határ megszüntetésén dolgozott, ennek szolgálatába állította a munkásait és a hivatalnokait, akik a náci-hadsereg magvát alkották. Nem kellett súlyos áldozatokat hozniok a németiség oltárán. A védelem gondoskodott róla, hogy 50 százalékos haszonnal árulhassák a termékeiket. Ebből a busás haszonból azután bőségesen tellett az államellenes machinációkra. Az Alpine Montangesellschaft szerepe magyarázza azt is meg, miért tartott itt a legtovább és miért volt itt a legnehezebb a kormányzatok rendcsináló munkája és miért hirtelen stájer kiskirálya került volna a náci-minisztérium élére?

A Mussolini Hitler ellenes mozgósításának okai szintén gazdasági természetűek és szintén az Alpine Montangesellschaft megkaparintása volt a célja. Olaszország még szegényebb vasércben, mint Németország. Szene sincsen, de ezt a hiányt már pótolta a villamos hajtóerő, a „fehér szén“ megteremtése.

Am a vasat még nem lehet eféle szurrogátumokkal pótolni. Az olasz nagyipar — a Mussolini karrierjének megteremtője és támasza — kinyújtotta tehát a kezét ugyanarra Alpine Montangesellschaft felé, amelyet Stinnes is meg akart szerezni. A milánói nagy ipar Castiglioniit használta fel a részvények összevásárlására. A versenyben azonban nem ő győzött, hanem a németek. Thyssen egyezséget kötött Mussolinival; az egyezség létrejött, de Thyssen nem tartotta be. Becsapta a ducet. Az olasz nagyipar most politikai sakkhuzásokkal igyekezett a németeket elvágni a stájer vasércről.

A duce személyes fennhatósága alatt létrejön az osztrák-magyar-olasz szövetség, melyet katonai és gazdasági egységgé akartak kiépíteni. Németország kapálódzik a terv ellen. Albániát tüzeli Olaszország ellen; felajánlja Krajnát Jugoszláviának ar-

ra az esetre, ha megvalósulna Ausztria tervbevett megszállása a náci által, így akarja megfosztani Mussolinót a kísértő szerb-olasz háború egyik felvonulási lehetőségétől. A betetőzés a júliusi bécsi puccs, amelyben azonban nem Hitler, hanem a duce győz. Az Alpine Montangesellschaft élére most kormánybiztos kerül, állami üzem lesz belőle és miután az osztrák állam Mussolinival tart, a stájer vasérc felett egyelőre Olaszország nagyipara rendelkezik.

Az abesszíniai kaland azonban meggyengi-

tette Mussolini erejét. Szembekerült Angliával is. Támaszt kellett keresnie. Így jött létre az érdekek, a vasérc miatti ellentétek dacára a német-olasz barátság, amely azonban — tartja Henry — nem lehet tartós.

Az ellentét: a vason, a vasércen épül. Kemény bázisa van tehát. A barátság viszont futóhomokon. A világpolitika szélfordulása egy-kettőre elsőről majd a homokot és a faszizmus két árnyalata megint kivont karddal fog farkasszemet nézni, akárcsak 1934 július 25-én.

Ál-vasgárdisták megsarolták a nagyszzebeni szász hitlerista vezéreket

A színhámosok a kolozsvári Offensiva Romana hamisított igazolványaival működtek

Sibiu, július 8. A rendőrség letartóztatta Popescu Ioan 24 éves iasmegeyi fiatalembert, valamint Vasile Manghera 28 éves gormegyei tanítót. A két fiatalember a Totul pentru Tara tagjának és légionáriusnak adta ki magát és a kolozsvári Offensiva Romana című lap hamisított igazolványát mutatva fel, nagyszzebeni szász politikusoktól különböző összegeket vett fel.

A pénzeket az Offensiva Romana előfizetése számára kérték, de inkasszáltak a vasgárda számára segélyösszegeket is. Pénzt vettek fel többek között Fritz Fabritius németpárti elnöktől, dr. Helmut Wolff, az erdélyi német párt elnökétől, valamint Franz Konrad, a Transilvania Bank főtitkárától. A két színhámot áadták az ügyésznek.

Üditő szigetté változott át a rideg Észak a párizsi világkiállításon

Svédország, Norvégia és Dánia pavilonjai

Párizs, július 8. Eddigi beszámolóinkban a román, az orosz és a palesztinai pavilonokat ismertettük a párizsi világkiállítás hatalmas anyagából. Az északi államok közül Svédország, Norvégia és Dánia pavilonjai keltenek általános feltűnést a kiállítás látogatói között. Keveset fogunk beszélni a svéd pavillonról, mely negyven méter hosszú és husz méter széles és magában foglalja az összes technikai, valamint művészeti produktumokat, amelyeket a modern Svédország kiter-

melt. Különösképpen figyelmet érdemel a modern festők és szobrászok kiállítása, a terem mélyén pedig üvegbe vésett kép áll, Victor Lindstrand munkája, amely az emberiségbe vetett hitnek és optimizmusnak valóságos apothézeze.

A norvég pavillon

Norvégia pavilonja azonban a legkülönösebb az egész kiállításon. Két hatalmas szárnya az ég felé tör, mint repülésre kész madáré. Az ember keresi az emeletet és nem találja. A földtől négy mé-

200 LEIVEL meglátogathatja a párisi világkiállítást...

Lehetetlennek tartja? Pedig fent állításunk nem a fantázia szülötte.

Menjen még ma az Állami Sorsjáték sorsjegyárúhoz és VÁSÁROLJON SORJEGYÉT.

JULIUS 15.-én lesz az Állami Sorsjáték I. osztályának a húzása.

Várjon bizalommal erre a dátumra, akkora nyereményt hozhat Önnek, hogy egész családjával elutazhatik Párisba.

14. sorsjáték, I. osztály

SCHÖNEILUSTRIERTE JAHRZEITAFELN BEI ABNEHME VON

10 Stück á	Lei 10.—
50 Stück á	Lei 8.—
100 Stück á	Lei 6.—
200 Stück á	Lei 5.—
500 Stück á	Lei 4.—

Zu haben bei:

Anton Roscazweig, Cluj

termyi magasságra karzat látszik. Hol van a feljárt? Csak mikor utólag igazítanak, tudjuk meg, hogy a kiállítási pavilon mellett zöldelő fa mögül vezet a feljárt.

A látvány magával ragad. Norvégia büszkesége a kereskedelmi flotta és mindenekelőtt azt akarja bizonyítani, hogy ennél modernebb nincs a világon. Majd pedig az ember feljut a karzatra, ahol meggyőznek róla, hogy tökéletesebben sehol nem töltheti el az ember szabadságát, mint Norvégiában.

A művészetre szánt helyiségben az üvegbe vésett műremek dominálnak. A textilek és egyházi művészetek szalónjában két remek freskót látnak: Frieodys Haavysshoim munkáját, amit az oslói Szent Háromság templom számára festett.

A modern norvég festőművészet néhány csodálatos remeke díszíti a következő helyiséget. Egy második karzat teljes egészében Edv. Munch, a legnagyobb norvég festő számára van fenntartva, aki csodálatos művészi eszközökkel vetíti vászonra hazájának színeit és hangulatait. Az építészeti érdekes rajzok és fényképek ábrázolják. A modern technika ezer remeke díszíti a pavillonnak egy jelentős részét, büszkén hirdelve a fehér szénnek: a villamoságnak teremtő erejét. Végül a társadalmi teljesítményekről is képet nyújt a kiállítás, mely megmutatja, milyen óriási erőfeszítéseket tett Norvégia a közegészségügy fejlesztésére.

Az egyszerű öröm pavilonja

Az új Trokadero balszárnyának árnyékában, a Szajna felé épült Dánia pavilonja. Az egész homlokzata szürke és sötétkék színeivel válik ki környezetéből, az épület balszárnyán pedig büszkén ékeskedik az ország címere. Nem akartak nagyot, szenzációsat alkotni, ellenkezőleg: egyszerű, vidám és praktikus a pavillon belseje. Hoass építész érdeme ez a könnyed és meggyőző megoldás és része van benne Sikker Hønsen festőművészenek is, aki az ifjuság báját és fölnyét festette rá az egyszerű falakra. A grönlandi márványlépcsőkön az emberre mosolyognak ezek a vidám, bájos képek és már eleve kellemes hangulatba ringatják a látogatót. Érdekesen van megoldva az épület konstrukciója is: magaslaton épült és az épületnek öt méteres emelkedése van. A nagyterem mutatja be, hogy milyen tökéleteséget ért el a dán műasztalosság, az üvegipar és az ezüstipar. Az első emeleten gyönyörű, színes porcellánokat lát az ember, a koppenhágai gyárak műveit, bőrárakat, könyvkötészeti műveket és a dán természetet jellemző egyéb munkákat. A következő terem a szállítási, turisztikai és társadalmi segélyszervezeteket mutatja be. Majd a dán mezőgazdaságról nyújt szuggesztív képet a kiállítás.

Mikor a látogató a halba tér vissza, moziaterembe invitálják. Nem hagyhatja el az ember a pavillont anélkül, hogy ne tett volna egy utazást a Ferő szigeteken, vagy Grönland hidegségükben megkapó partján.

Hosszu idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József“ keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes, hashajtó hatását általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.

Bemutakozott Hollandia bucaresti követe. Bucarestből jelentik: Hollandia új bucaresti követe van Hoor tegnap mutatta be megbízólevelét az uralkodónak. Az új követ rövid beszéd keretében méltatta a román-holland jóviszonyt.

Elhalasztották a Bratu pör tárgyalását. Brasovból jelentik, hogy a Traian Bratu rektor elleni merénylet ügyében a perretartási formásoknak teljes mértékben nem lehetett eleget tenni és ezért a tárgyalást tegnaptól később megállapítandó időpontra tűzték ki.

a fegy

Milyen az

Párizs, júl. 8. A szerzte krokodilkönpénzügyek szomo Blum-kormány viskitoréséről álmodozságy pénzügyi végtétben a külföldi nagy nyugalmat t

Miért nyugod

Franciaország tudja: a francia sége nem újság, hanem Blumék kormány 1914-ben, a világharc francia reakció rélyek sokszorozva reakció készséges ja, hogy Francia néppfront őrítette tárbán, amelyet üresen vett át, volt, amikor Blum tek.

De a francia n gokat is tud. Sa alakul át rohamos litika. Láta a te emelkedő termel milliárd frank tö A termelés növe uralma alatt, de hogy felszivhatta séget. A munkan póban csökken, növekszik. Ez a érdeme s az ilyf nép akkor sem r nyos áldozattal j

Minden baj elledagsága nincs va potban. Mikor a tatta meg, az or állapotban voltak nem je'ent minde bajt. De még, ha vesszük mértékül juk, hogy Franci hasonló helyzetbe alatt végbement francia frank ara ért el, de ez előtt már 41 milligram

Mi történt mo frankkal? Ameri rejött meggyezé va-uta lett, mint nincs meghatároz jelenti, hogy mély ra is emelkedheti felső határa n igen kellemetlen kockázata nagyon földre menekült szont az új hely frank értéke biz után emelkedik n

A második né politikája megny mára a hazatéré hogy a deviza-ké veréhez nyult vol hoz a fegyverhez Birodalom és Ok de mely együttj bürokratizálásával lassal, amelytől s más levegőhöz sz a gazdasági élet, az erőtaralékaik készlet, nagy ara kezik. Hitele van sista államoké ok nélkül lejtene frank vége és a idején.

A már

Vessünk csak szomszédos valut ka ugynevezett

Frank és márka a fegyvererdők árnyékában

Milyen az élet az ingadozó frank és a stabil márka hazájában

Párizs, júl. 8. A jobboldali sajtó világszerte krokodilkönyveket hullat a francia pénzügyek szomorú állapota miatt. A Blum-kormány visszalépése után lázadás kitöréséről álmodoztak, most Franciaország pénzügyi végéről. Csodálatos ellentétben a külföldi lármával, a francia nép nagy nyugalmat tanusít.

Miért nyugodt a francia nép?

Franciaország népének nagy része jól tudja: a francia pénzügyek rendezetlensége nem újság, hanem régiség. Nem 1936-ban, Blumék kormányváltásával, hanem 1914-ben, a világháborúval kezdődik. A francia reakció rémhíreivel szemben, melyeket sokszorozva ver vissza a külföldi reakció készsége visszhangja, a nép tudja, hogy Franciaország pénztárát nem a népfront irtette ki. Abban az állampénztárban, amelyet Vincent Auriolet csaknem üresen vett át, 2 és félmilliárd frank volt, amikor Blumék felhatalmazást kértek.

De a francia nép ennél fontosabb dolgokat is tud. Saját bőrén érezte, mint alakul át rokamosan a francia szociálpolitika. Látta a termelés növekedését. Az emelkedő termelés az állampénztárt 8 milliárd frank többletbevételhez juttatja. A termelés növekszik a Blum-kormány uralma alatt, de nem olyan ütemben, hogy felszívhatta volna a munkanélküliséget. A munkanélküliség gyorsabb tempóban csökken, mint ahogy a termelés növekszik. Ez a negyvenórás munkahét érdeme s az ilyfajta szociálpolitikától a nép akkor sem rémül meg, ha ez bizonyos áldozattal jár, különösen olyan ál-

dozattal, amelyet a tőke visel.

A szenátus magatartása csak fokozta a nép politikai felvilágosítását. Ugyanaz a szenátus, amely a Blum-kormánytól megtagadja a felhatalmazást, sokkal tárgyabb és sokkal kevésbé biztosított felhatalmazást ad a Chautemps-kormánynak.

Miért? Ezt a szenátus nem is tagadja. Előadója, Gardey nyíltan kimondja: félt, hogy a szocialista vezetés alatt álló Blum-kormány a felhatalmazást szocializálásokra használja fel. Nem pénzügyi politikája miatt bizalmatlankodott a Blum-kormányral szemben, hanem azért, mert félt attól, hogy ez a kormány megnyírbálja a monopol-tőke előjogait.

De akkor miért nem tört ki a nyílt harc a parlament és a szenátus, a munka és a tőke frontja között? A válasz egyszerű: Franciaország népe a jelenlegi időpontot nem tartotta erre alkalmasnak. Háború fenyeget, a nép széles rétegei, olyanok is, akik nem hívei a népfrontnak, aránylagos nyugalommal fogadják a rendkívüli pénzügyi intézkedéseket, mert ezeknek főcélja ma nem is annyira a franknak, mint a francia bank aranykészletének védelme. S ez az aranykészlet ma hadikincset is jelent. Amerika a semlegeségi törvény értelmében természetesen hadviselő államnak hitelre nem ad. Az ország úgy érzi, hogy szükség lehet az aranyára. Arra a gazdaságra, amely jelentékenyen felülmúlja a fasiszta hatalmak erejét. A francia politikai és pénzügyi válság érthetetlen anélkül az árnyék nélkül, amelyet a szomszédos államok egyrészének fegyverkezése vet Franciaországra.

A francia gazdaság erői

Minden baj ellenére Franciaország gazdasága nincs valami kétségbeesítő állapotban. Mikor a nagytőke Herriot-t bukatta meg, az ország pénzügyei ziláltabb állapotban voltak. A valuta ingadozása nem jelent minden körülmények között bajt. De még, ha a frank aranyértékét is vesszük mértékül, akkor sem mondhatjuk, hogy Franciaország nem volt még hasonló helyzetben. A Poincaré-kormány alatt végbement frankstabilizálás után a francia frank aranyértéke 65 milligrammot ért el, de ez előtt a stabilizálás előtt volt már 41 milligramm is.

Mi történt most voltaképp a francia frankkal? Amerikával és Angliával létrejött megegyezés után szabadon lebegő valuta lett, mint az angol font, amelynek nincs meghatározott aranyértéke. Ez azt jelenti, hogy melyre zuhanhat, de magasra is emelkedhetik. Miután sem alsó, sem felső határa nincs, a frankpekuláns igen kellemetlen meglepetések érhetik. A kockázata nagyon megnövekszik. A külföldre menekült francia tőke számára viszont az új helyzet reményt ad, hogy a frank értéke bizonyos mélypont elérése után emelkedik majd.

A második népfrontkormány pénzügyi politikája megnyitja a francia tőke számára a hazatérés lehetőségét, anélkül, hogy a deviza-kényszergazdálkodás fegyveréhez nyúl volna Franciaország. Ahhoz a fegyverhez, amelyet a Harmadik Birodalom és Olaszország alkalmaztak, de mely együttjár az egész gazdasági élet bürokratizálásával. Olyan bürokratizálással, amelytől irtózik Franciaországnak más levegőhöz szokott gazdasági élete. Az a gazdasági élet, amelynek igen nagyok az erőtartalmak. Hatalmas nyersanyagkészlet, nagy aranytartalék fölött rendelkezik. Hitele van. Gazdasági ereje a fasiszta államoké fölött áll, amelyek most ok nélkül lejtenek örömtáncot az Auriolet-frank vége és a Bonnet-frank születése idején.

A márka hazájában

Vessünk csak egy pillantást a frankkal szomszédos valutára, a márkára. A márka ugynevezett stabil valuta. De mit

használnak ez Németországnak?

A Harmadik Birodalomnak nincs aranya, nincsenek devizái. Napról-napra nő a nyersanyaghiánya. Ma már nemcsak a munkások panaszkodnak a reálbér csökkenése miatt, hanem a legkülönbözőbb okokból a munkáltatók is. A bérhiány olyan nagy, hogy rendelet mondja ki: a cég bérét le huzni és be kell szolgáltatni. A fahiány miatt a nemzeti vagyon egyik legértékesebb részét, az erdőket irtják. A vashiány miatt a gyárak egyik csoportja szünetel. A nyersanyagszükség a legkínosabb ellenőrzésre vezet. Nemcsak az ipari vállalkozóknak kell könyvet vezetnie a nyersanyagokról és félgymányokról, hanem a gazdának is jelentést kell készítenie termeléséről. A pénztőke hovaforrása fölött az állam rendelkezik. Sokan, akik nem akarták birodalmi kölcsönbe fektetni pénzüket, földet vásároltak. Ma ehhez is állami engedély kell.

Igaz, hogy az állam pénzügyi gazdálkodása nem igazítja a kedélyeket. De ez csak azért van, mert az állam pénzügyi manipulációjáról senki sem tud semmit. Franciaországban a parlament beleült az orrárt az ilyen dolgokba. Németországban ki sejtji, hogy minő kölcsönökből és milyen uton-módon teremtette elő az állam azt a huszmilliárd márkát, amelyet fegyverekbe fektetett?

Azt sem látják sokan, hogy a márka nem egységes, hanem többrétű valuta. Más a belföldi, más a külföldi viszonylatban. Sőt mondhatjuk, más és más az értéke csaknem minden állammal szemben.

A fasiszta államok pénzügyi politikáját a titkos pénzügyi diplomácia homálya védi.

A gazdasági béke ábrándja

De amit a német közönség nem tud, azzal tisztában van a külföld. Az a külföld, amelytől a Harmadik Birodalom pénzt kér. Mert azok mögött a szavak mögött, amelyek a gazdag és szegény valuták békéjéről, a gazdag államok nemzetközi kötelezettségeiről beszélnek, a hitkérdés húzódik meg.

a betegek
diétás
kosztját
készítse el
"SPHINX"
ételolajjal

SPHINX
EZ A
MARKA BIZTOSITEKA A
MINDENKORI ELSŐRENDÜ MINŐSÉGNEK

Berlinben kongresszusa van a nemzetközi kereskedelmi kamarának. Ezen a kongresszuson felszólal a német gazdaság minisztere, Schacht is. Kijelenti, hogy az emberek, még a heroikus emberek is, más szóval a germánok, élni s nem halni akarnak. Ez világos beszéd. De ezek mellett a világos szavak mellett hallottunk különböző szövirágokat is. Ezeknek a szóvirágoknak gyökere, lényege: a mai német élethez nyersanyagok és e nyersanyagok megszerzéséhez devizák kellenek. Ezeket a Harmadik Birodalom hitelbe kéri.

A hitelező államok képviselői szintén virágosan, de igen fanyar hangulatban feleltek. A feleletük lényege a külföldi biztosítékokat kér a Harmadik Birodalomtól. Az Európába visszatérő Van Zeeland jelenti ki az újságírók előtt: Európának nincs szüksége az amerikai tőkére. Van elegendő tőkéje. Csakhogy ennek a tőkének garancia kell. S ez a garancia: a német gazdaság vonuljon ki abból a mélyeséges árnyékból, amelyet fegyverkezése vet.

Amikor a volt miniszter kaszinó- tulajdonos és italcsempész is egy személyben...

Eduárd Mirtonak a politikai életbe való visszatérése bizonytalan időre elmaradt

Bucuresti, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Két éve tartozik a nacionalizmus apostolai közé Eduárd Mirto, volt közmunkaügyi miniszter. Néhány napja gyakran emlegetik a nevét. Ha nem is egészen olyan módon, mint Tonegaruét, aki lelőtte Stravolcát, vagy Constantinescuét, aki szüleit gyilkolta meg, hanem csak mint társadalmi szencziót a szokatlanság némi mellékével, hogy tudniillik olyan miniszterviselt politikus is van már Romániában, aki szabad óráiban kis visszaélések elkövetésével tengeti anélkül alighanem nyomoruságos életét....

A rejtélyes hajó

Az esetről már röviden beszámoltunk. Egy nyári éjszakán, az elmúlt héten Mircea Vulcanescu vámigazgatót meglepő Contantában egyhajónak az éjszaka kába vesző szülietje. A hajó azonban lassan-lassan a part felé közeledett, jölehet még nagy távolságra volt a kikötőtől. A vámigazgató nagy meglepetésére azonban a hajó megállt és egy tengerész kivetette a horgonyt. Az igazgató még jobban figyelni kezdett, a parthoz közeledett és csodálkozással egyre nőtt. Két csónak indult el a hajótól, mindegyikben egy-egy tengerész és sok láda. Az áru kirakása egy órán át tartott és ezalatt a vámigazgató csodálkozása gyanuvá alakult át. Az embereket követve, megállapította, hogy az árut a Belvedere kaszinóba, a tengerpart legelégánsabb lokáljába szállították.

A Belvedere mulatóban

Házkutatást kért ekkor a vámfőnök és megállapította, hogy a helyiségben főleg külföldi italokat fogyasztanak. Ugyan-

csak megállapították, hogy új hűtőköszülékeket és friss italokat éppen aznap kapott a mulatóhely. A jegyzőkönyv felvételekor a hatósági közegek nagy meglepetéssel állapították meg, hogy a Belvedere Mirto tulajdona és a Riegler cukrászda csödbe jutott tulajdonsaitól nemrégiben vette meg egymillió 100 ezer lejért.

Lehetséges, hogy Mirto véleménye szerint a politika már nem rentabilis, ezért kezdett foglalkozni ilyen üzletekkel. Marcellibe utazott és ott jancsot vásárolt magának és így a politika mellett megkezdhetette áldásos tevékenységét a csempészés terén is.

Ha a nacionalista politikus saját használatára hozta volna üzembe a yachtot, kevés kifogás eshetne ellene. A Constanta és Balic közötti hajójárat létesítése valóban nemzeti feladat és Mirto kövételére méltó példát statuált volna ennek a hajójáratnak a bevezetésével.

Csakhogy Mirto nem ezt tette. Mirto francia ital-különlegességeket szállított a yachtton, természetesen óvatosan kerülve a hatóságok éber figyelmét. Amerikában pontos szóval jelölik az ilyen embert: gangszternek. Sőt olyan tervet is voltak, hogy a Belvedere mulatóban ugyanennek az éber figyelemnek más irányba való eltérítésével a hazárdjátékokat is be akarta vezetni.

Mindezek pedig történtek abban az időben, amikor bizonyos politikai körök fenn hirdették Mirto Eduard közeli és diadalmas visszatérését a politikai életbe. Azt hisszük, hogy ez egyelőre bizonytalan időre elmarad... (x)

Frankl Adolf emlékezete

— Levél a szerkesztőhöz —

Az Uj Kelet szerdai számában vezércikkben ismerteti a névtelen cikkíró a Pesti Izraelita Hitközség 1936 évről kiadott jelentését, amelynek egyes fejezeteit és adatait a cikkíró saját egyéni nézeteinek szemszögéből megítélve, különféle megjegyzésekkel és magyarázatokkal kommentálja.

A Pesti Izraelita Hitközség jelentésében megemlézik az 1936-os esztendő neves halottairól, többek között kegyeletes szavakkal dőz az ortodoxia nagy halottjának, Frankl Adolf emlékének. Frankl Adolf több mint harminc éven át volt elnöke a budapesti ortodox központi irodának, felsőházi képviselője a magyarországi ortodox zsidó hívelekezeteknek. Az a tény, hogy a pesti neolog hitközség évi jelentésébe eme elhunyt ortodox világnagyság is belekerült, dicséretes tárgyalosságra mutat, mert Frankl Adolf abszolút emberi és zsidó relációban is értelmezett nagyságát felekezeti pártkeretekben, sőt országhatárokon túl is általában elismerték. A cikkíró azonban érthetetlen és kínosan ható igazságtalanságot követett el, amikor ilyen tónusban emlékezett meg Frankl Adolfról:

„A magyarországi zsidóság nevesebb halottai: Frankl Adolf, az ortodox központi iroda elnöke, aki Nagyváradról szakadt annak idején a fővárosba és itt alaposan felvitte az Urisán a dolgát; felsőházi taggá tornáztta fel magát a jámbor ortodox hívők hátán”.

Frankl Adolf az egész világ zsidósága által tisztelt kristálytisza jellemű, igy beállítani csak rosszul lehet. Köztudomásúlag Frankl Adolf világrőlátásában is egyike volt a legkitünőbb találmányoknak, bár rabbiállást soha be nem töltött. Világi műveltségének külső fokmérője, hogy hét nyelvet uralt szóban és írásban. Lenyűgöző egyénisége a legmagasabb politikai és társadalmi körök tiszteltét biztosították részére, amellyel, hogy magánéletében az igazi jámbor zsidó aszkéta életét élte. Magas állásában fizetést soha el nem fogadott, holott összes elődei — a magyarországi ortodoxia vezérei — élethivatás-szerűen töltötték be a központi iroda elnöki méltóságát. Frankl Adolf működése tette nagyra és becsültté a magyarországi ortodox zsidóságot, szerzett annak tiszteletet az összes kormányok előtt, még a gyászos emlékezeti féhértörrel idején is, amikor saját testi épségének kockázatásával és veszélyeztetésével szállt síkra általános zsidó érdekekért.

Soha alkalmasabb, rátermettebb zsidó ember egy állam törvényhozásában zsidó érdekeket méltóbban nem képviselte, mint Frankl Adolf a magyarországi felsőházban az ortodox zsidóságot. Hogy az ortodox és neolog zsidóság mai súlyos gazdasági és politikai harcát egymás mellett és nem külön és egymás ellen harcolja, abban is oroszlanrészre van Frankl Adolfnak, akinek hosszú harca a neologival az a siker koronázta, hogy maga a kongresszusai zsidóság látta be a harc teljes céltalanságát és szorgalmazta a külső egységes front megteremtését, amely a magyarországi zsidóságnak meg hasznára vált.

Gábel Sándor

Az Árvagondozó nyaralattási akciója

Azokkal a hírekkel szemben, amelyek a tihuti nyaralóteleppel kapcsolatban forgalomba kerültek, az Árvagondozó vezetősége hivatalosan közli, hogy a telepről összesen 3 skarlatos betegét szállítottak be a bistrítai kórházba, akik ezt a betegséget hivatalosan megállapítva, hazulról hozták magukkal, tekintve, hogy a megbetegedések a nyaralási akció 4-ik napján történtek.

A telep vezetősége azonnal minden lehetséges óvintézkedést megtett a betegség továbbterjedése megállítására érdekében és, amíg egyrészt a bistrítai tisztai orvosi hivatal közbejöttével a szakkerü fertőtlenítés azonnal megtörtént, másrészt szerdán a telepen kint járt dr. Leitner Fülöp gyermekorvos bizottsági elnök, valamint dr. Herczeg Ignác bistrítai orvos a telepen tartózkodó valamennyi gyermeket megvizsgálva megállapították, hogy közöttük egyetlen betegségre gyanus eset sincsen. Ugyanezt állapították meg a vármegyei tisztai orvosi hivatal részéről Tihután járt dr. Pavel és dr. Fisch borgóprundi orvosok is.

Az Árvagondozó vezetősége felkérésére a telep orvosi szolgálatán kivül, dr. Herczeg és dr. Fisch orvosok ellenőrzik időközönként a telep egészségi állapotát.

— Uica tábornok szerencsés kimeneteli autókarambolja. Bucurestiből jelentik: Ma délután a Lahoyari uccán Uica tábornok autója összeütközött az 10916 számú taxival. Uica tábornok kocsija felborult, de a benne ülőknek nem történt bajuk.

KÖZGAZDASÁG

Jelentékenyen felemelik ősszel az ingatlanok adóját

Augusztus elsejétől kezdve egyszázalékos pótdadót vetnek ki az ingatlanokra a kataszteri munkálatok költségeinek fedezésére

Bucuresti, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Az ingatlanok öt éves adókvetési cenzusa ez évben lejár és az ősz folyamán megkezdődnek a munkálatok az újabb öt éves adókvetések megállapítására. A pénzügyminisztérium már korábban előkészítette az új kvetést, amennyiben utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy lépjenek érintkezésbe a falvakon a mezőgazdasági ügycsalókkal, a városokban pedig a mérnöki hivatalokkal és ezek bevonásával készítsenek táblázatos kimutatásokat és értékskálát az illető község, vagy város ingatlanainak értékéről. A minisztérium ugyanis az ingatlan-adósvételi szerződések illetékesítésével kapcsolatban állapította meg, hogy az adóhivatalok kimutatásaiban szereplő ingatlanértékek távolról sem felelnek meg a tényleges helyzetnek, hanem a tulajdonképpeni értékek alatt maradnak. Ezt a hibát az ősz folyamán kezdődő adókvetési munkálatok folyamán akarja kiküszöbölni a pénzügyminisztérium és utasítani fogja a kvetők közegeket, hogy a

már elkészített értékskálát figyelembevételevel határozzák meg esetről-esetre a falusi és városi ingatlanok reális értékét és hozamát. Az ingatlanulajdonosok tehát el lehetnek készülve reá, hogy az újabb öt éves cenzus már a jelenleginél ténylegesebben magasabb adóalapokat fog figyelembe venni.

A kormány már külön szertvet létesített „telekkönyvi tanács” (Consiliul Cártilor Funduare) elnevezéssel, amely a kataszteri, illetve telekkönyvi rendszernek az egész országra való bevezetését készíti elő. Ez a tanács nemrégiben készült el azzal a törvénytervezettel, mely a kataszteri munkálatok költségei számára folyó évi augusztus elsejétől kezdődőleg egy százalékos pótdadót állapít meg minden falusi és városi ingatlanra. A kataszteri munkálatokat az igazságügyi és földművelésügyi minisztérium együttesen fogják irányítani. A tervezet rendelet-törvény alakjában rövidesen életbe is lép tetik.

Mit ír a hivatalos lap?

A Monitorul Oficial július 5-iki 151-ik száma közli a postahivatalnokok körében eszközölt előléptetéseket:

Közi a kereskedelmi és iparügyi miniszter rendeletét, mely szerint a kartellitörvény értelmében egyetlen iparvállalatnak sem áll jogában a minisztérium előzetes engedélye nélkül üzemét kibővíteni. A minisztérium szükségesnek tartja a kartellitörvény végrehajtása és az iparvállalatok ellenőrzésének hatályosabbá tétele érdekében a következő intézkedések megtételét:

a) kartellitörvény szerint az iparvállalatok bővítését a minisztérium kell előzetesen engedélyezze. Ehhez az engedélyezéshez azonban szükséges, hogy a minisztérium ismerje minden egyes gyár jelenlegi kapacitását. — Emiatt minden iparvállalat köteles a folyó évi május 10-iki adatokat a minisztérium

iparügyi igazgatóságának rendelkezésére bocsájtani 3 példányban és pedig:

- a) a vállalat székhelyének pontos címét,
- b) a gyár teljes tervét és leírását, melyből kitünjenek a gyár által elfoglalt épületek, gépek elhelyezése. A tervrajzok akkor is benyújtandók, ha a gyárépület nem az illető iparvállalat tulajdonát képezi;
- c) a gépek leírása és fényképfelvételei, melyek alapján a gépek azonosságát bármikor könnyen megállapíthatóak; a gépek működési módjának, a termelési eljárásnak és kapacitásuknak megjelölése;
- d) napi áron való felértékelése az ingatlanoknak, a gyári berendezések. A felértékelés kiterjed azokra az ingatlanokra és berendezésekre is, amelyek nem az illető iparvállalat tulajdonát képezik ugyan, de a vállalat használja őket;
- e) a gyár által felhasznált nyersanyagok, félgyártmányok és fűtőanyagok;
- f) a vállalat által termelt iparcikkek ter-

mészete és minősége és a termelés mennyiségi megjelölése;

g) a gyár alapításának ideje, a vállalat összetétele, valamint a bekövetkezett változások;

h) a jelenlegi és a megelőző tulajdonosok;

i) a gyár üzemének 1932 május 10-étől máig bekövetkezett esetleges üzemi szüneteltetése.

A fenti adatok 1937 december 31-ig közzelendők az iparügyi igazgatósággal.

A kartellitörvény életbeléptetése idején már működő gyárak által kért működési engedélyeket csak azután adják ki, miután a fentebb kért adatokat a kérelmező iparvállalat betérjesztette.

A Monitorul Oficial július 6-iki 152-ik száma közli a bírói karban eszközölt áthelyezéseket és előléptetéseket.

Üzembővítési engedélyt kapott több erdélyi iparvállalat

Legutóbb a következő erdélyi iparvállalatok kaptak gépheozatali engedélyeket az investációs bizottságtól:

Industria Sármei Kolozsvár hengerüzemü gép 2,618.000 lej és dinamók 1,917.000 lej értékben Németsországból.

Gh. Maruster Bogsig (Arad megye) egy Francis-turbina 148.000 lej értékben Magyarországból.

Mina Jilava egy melangeur 400.000 lej értékben Németsországból.

Zernesti papírgyár szortírozó és szabályozógép 276.000 lej értékben Németsországból.

Phónix Nagyványa centrifugális készülék motorszivattyúval 138.000 lej értékben Franciaországból.

Industrie de Piele Marosvásárhely egy hidraulikus prés 487.000 lej értékben Németsországból.

Nulac Satumare díómósó gép 50.000 lej értékben Csehszlovákiából és diótörőgépek, valamint lekvárkészítógép 252.000 lej értékben Németsországból.

Industria de Tesături Imprimea Međgyes kötőgép 31.500 lej értékben Németsországból, vigogne-fonal készítőgép 3,751.400 lej értékben Lengyelországból.

Isomít Nagyvárad fecskendezőgép 292.000 lej értékben Németsországból.

Kawe Temesvár egy tekercselőgép 94.500 lej értékben Ausztriából.

Tőzsde

A külföldi devizák hivatalos árfolyamait teljesen változatlanul hagyta a Banca Nationala.

A szabadforgalmi devizák közül a német márka eladási árfolyama 37,60-ról 38,10-re szilárdult. A cseh korona 5,75, pengő 27, schilling 28,60.

A külföldi valuták magánforgalmi árfolyamai Bucurestiben a következők: francia frank 7,05, svájci frank 40,50, angol font 88,2, dollár 176, belga 32,20, cseh korona 6,07, török font 117, dinár 3,65, drahma 1,40, léva 1,65, holland forint 92,50, zloti 33, német márka 40,50, osztrák schilling 33,50, pengő 39, Napoleon arany 1130, aranyfont 1420.

Az értékpapírpia iránzata ugy a fix kamatozású papiroknál, mint a részvényeknél szilárd. A Renta Improv. fél ponttal 52 egyegyedre szilárdult, Stabilizare 59 hárommed, Desvoltare 49 fél, Inzestrarea nagy cím leteli negyed ponttal lanyhultak és ma 71 felel állnak, kis címletek 69 fél, Consolidarea 32 háromnegyed. Petróleumpapirokban erős hozs indult meg. Astra Romana 1090-ről 1250-re ugrott fel. Ipari papirokban szintén szilárdulás mutatkozik. Mica 5 ponttal 1680-ra, Letea 15 ponttal 825-re, Cladirea Romaneasca 40 ponttal 270-re, Resita 10 ponttal 595-re. Com. Tramv. Buc. 50 ponttal 1485 emelkedtek. Jellemző, hogy az általános hozs közepette a bankpapirok teljesen üztellenek, mindössze a Banca Romaneasca javította meg árfolyamát öt ponttal 435-re. A többit nem is jegyezték.

A regáti gabonapiac csendes. A dunai kikötőkben júliusi szállításra 50.500 lejes áron kötöttek le 78-79 kgr.-os 3 százalékos újburást míg ugyanez a minőségi tavalyi áru 48.500 lej ugyancsak júliusi szállításra. Ujrozs és ó-áru 44.00 lej kikötőben átadva augusztusi szállításra. Constantában a rozs ára 47.000 lej.

Megnyilt a szovjetek végrehajtóbizottságának negyedik ülészaka. Moszkvából jelentik: A szovjetközponti végrehajtóbizottsága tegnap a Kremlemben tartotta negyedik ülészaka. Napirenden a legfőbb szovjetek megválasztására vonatkozó javaslat vitája szerepelt. (Sztalin, Molotov, Kallinin, Kaganovics, Voroszilov, Andrejev, Mikoyan, Csubár, Kosszor, Jdanov és Ejev szovjetvezetők lelkes ünneplésben résztültek. Kallinin és Yakovlev terjesztették elő jelentésüket a javaslatról. A munkálatok megnyitását jelen volt a diplomáciai kar is.

DACIA

SORSJEGYÁRUDA

a
MILLIÓK
FORRÁSA

E sorsjegyaruda fiókjából indultak el minden hónap 15.-én azok, akik MILLIOMOSOK LETTEK mert az Allami Sorsjátékon játszottak és sorsjegyüket a DACIA Sorsjegyarudánál vásárolták

14. Sorsjáték I. osztály
Huzás JULIUS 15.-én.

Helyi fiók: Dacia Economia Cluj, P. Unirii 23.

Játékörsé

Ujabb rendelkezéseket. Ebben

Cluj, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Idején megirtuk, hogy a városi választásokat, de egyben a munkét is, hogy ezt fogják tolni. A Falclariint ez már meg is egy alkalommal már választásokat augusztusi választásokat választották el.

A kormány egyebek megne és város választás 11-én Gyulafehérváron 20-án Bihar megyében Brassóban, Fogarason

A sine

Egyiket megölte,

Bucuresti, július 8. Megrázó és szinte erőfora történt Dornavsoara és Poiana Tamazott több, a vasuti házközössé kerül el, amelmellett húzódik. HáróChiforeanu, Eleonora ide hajtották ki az a randben lévőnek 1

A kö a rend ka

Eredm

Bucuresti, július 8. A készülő ügyvédi ra a szélsőséges és egyaránt nagyartesznek. Istrate Mikvédi kamara dékánben memorandum párt elé terjesztet. A demokrata üg tartott értekezletük kampányukat, a ka vényes rendjének egész országra kit ta ügyvédek emlékságügyi és belügyahol az szükséges határozottsággal s vények védelmében egyébként tegnap terjesztették Sass elé.

A jug közös va a három

Sztoladin

Belgrad, július 8. vics miniszterelnök ricshez, a szukuptsi válaszol a pápai rükánál kötött klatban tett bíralat politikától való tá kormány kérésére tumba — mondja kolákban való tar eddig is, a polgári tozni és a nevelés adalom iránti kö kell, hogy kövesse és erkölcsnek meg

Játék a kolozsvári községi választásokkal

Ujabb rendelet szerint október 24-ra halasztották a kolozsvári választásokat. Ebben a hónapban több erdélyi megyében lesznek választások

Uj, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Annak idején megírtuk, hogy a kormány július 25-re tüzte ki újlag a kolozsvári községi választásokat, de egyben kifejeztük azt a sejtelmünket is, hogy ezt az időpontot ismét ki fogják tolni. A Falca című lap jelentése szerint ez már meg is történt, amennyiben az egy alkalommal már elhalasztott megyei választásokat augusztus 6-ra, a kolozsvári községi választásokat pedig október 24-re halasztották el.

A kormány egyébként kijelölte több erdélyi megye és város választási időpontját. Július 11-én Gyulafehérváron és Arad megyében, 20-án Bihar megyében, 25-én Balázsfalván, Brassóban, Fogarason, valamint Fogaras, Hu-

nyad, Máramaros, Szilágy, Szatmár, Kisküküllő és Torda megyékben lesznek a községi illetőleg megyei választások. Augusztus 9-én Nagyszebenben lesznek a községi választások és október 24-re tüzték ki a választásokat Arad, Beszterce, Csernovic, Kolozsvár, Székelyudvarhely, Nagyvárad, Szatmár, Sepsiszentgyörgy, Temesvár, Marosvásárhely, Zilah városokra, valamint Naszód, Székelyudvarhely, Háromszék és Temes vármegyékben.

Bratianu Dinu pártelnök kihallgatáson fogadta a lepatadatot és kérdést intézett hozzá a kolozsvári választások elhalasztásának okairól.

A sinek közé feküdt le pihenni három pásztorlány

Egyiket megölte, kettőjüket súlyosan megsebesítette az átrobogó szerelvény

Bucuresti, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Megrázó és szinte érthetetlen vasuti katasztrófa történt Dornavatra közelében. Dornavatra és Poiana Tâmei vasuti állomások között több, a vasuti hálózatba be nem kapcsolt község terül el, amelyeknek legelője a sinek mellett húzódik. Három kis pásztorlány, Ana Chiforeanu, Eleonora Cionde és Silvia Taranu ide hajtották ki az állatokat. Mikor nindent rendben lévőnek látták, a gyermeklányok

furcsa módot találtak a pihenésre.

A mező mellett húzódó vasuti töltésre kapaszkodtak fel és lefeküdtek aludni a sinek közé. Az 5132-ös számú szerelvény néhány perc múlva robbant át. A mozdonyvezető nem vette észre a sinek között heverésző gyermekeket és a vonat átgázolt a szerencsétleneken. Silvia Taranu nyomban meghalt, két társa súlyosan megsebesült. A nyomozás megindult.

A kormány biztosítani fogja a rendet a július 11-iki ügyvédi kamarai választásokon

Eredményes volt a demokrata ügyvédek mozgalma

Bucuresti, július 8. (Az Uj Kelet tud.) A készülő ügyvédi kamarai választásokra a szélsőséges és demokrata ügyvédek egyaránt nagyarányú előkészületeket tesznek. Istrate Micesu a bucaresti ügyvédi kamara dékánja a választások ügyében memorandumot kíván a liberális párt elé terjeszteni.

A demokrata ügyvédek szerdán este tartott értekezletükön elhatározták, hogy kampányukat, a kamarai választások törvényes rendjének biztosítása végett, az egész országra kiterjesztik. A demokrata ügyvédek emlékiratban kérik az igazságügyi és belügyminisztériumokat, hogy ahol az szükségesnek mutatkozik, teljes határozottsággal szálljanak síkra a törvények védelmében. A demokrata jelöltek egyébként tegnap újabb memorandumot terjesztettek Sassu igazságügyminiszter elé.

Mint a Rador távirati iroda jelenti, a kormány törvényes intézkedéseket tervez, hogy elejét vegye a törvénytelen ségek megismétlődésének.

Az ügyvédi törvény tartalmazott is hasonló intézkedéseket, amíg Dem. Dobrescu, aki nem hitte, hogy illegális aktusok történhetnek a kamarákban, azokat nem törölte, hogy fokozott autonómiát biztosítson a kamaráknak. Ami a július 11-i választásokat illeti, a hatóságok megfelelő intézkedéseket fognak tenni a rend fenntartására, mint ahogyan ez június 20-án is megtörtént. Egyidejűleg igyekezni fognak megakadályozni azt is, hogy azokat kirekeszték a választók közül, kiknek nézeteik nem egyeznek a kamara jelenlegi vezetőinek elveivel. Holnap reggelig a kormány döntést hoz ebben a kérdésben.

A jugoszláviai vámigazgatóság közös vámtörvénytervezetet készített a három kisantant-állam számára

Sztójadinovics miniszterelnök nyilatkozata a Vatikánnal kötött konkordátum ügyében

Belgrád, július 8. (Rador.) Sztójadinovics miniszterelnök levelet intézett Csiricshez, a szkuptsina elnökéhez, amelyben válaszul a pápai nunciatura által a Vatikánnal kötött konkordátummal kapcsolatban tett bírálatokra. A lelkészeknek a politikától való távoktartását a jugoszláv kormány kérésére vették fel a konkordátumba — mondja a levél. A felekezeti iskolákban való tanítás ellenőrzése, mint eddig is, a polgári hatóságokra fog tartozni és a nevelés a haza, állam és társadalom iránti kötelességtudás szellemét kell, hogy kövesse, a keresztény hitnek és erkölcsnek megfelelően. A konkordá-

tum ellen emelt összes bírálatok alaptalannak és annak ratifikálása előtt a miniszterelnök szükségesnek látta tájékoztatni a közvéleményt és a parlament tagjait.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint a jugoszláviai vámigazgatóság közös vámtörvénytervezetet készített a három kisantant-állam számára. A tervezetet a kisantant október 15-én Prágában összeülő tanácsa elé terjesztik.

Trieszt, július 8. (Rador.) Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök családjával együtt Abbáziába érkezett, ahol pihenőszabadságát tölti.

Ideális arcbört biztosít

COTY KRÉM

kizárólagos használata

A nagy tubus ára Lei 72.-

COTY PUDER-rel

együttesen

A nagy doboz ára Lei 120.-

A fél-doboz ára Lei 70.-

EREDETI COTY-PARIS KÉSZÍTMÉNYEK

Ismét kitört a harc Észak-Kinában a japán és kínai csapatok között

A kínaiak a japánokra, a japánok a kínaiakra hárlják a felelősséget

A japánok el akarják foglalni Pekinget?

Peking, július 8. (Rador.) Tegnap reggel 4.30 órakor Heritől 20 mérföldnyire nyugatra valóságos harc tört ki japán és kínai csapatok között. Több ágyulövés dördült el, gépfegyvereket használtak. A harc 9.30 óráig tartott.

Tokiói hivatalos jelentés megerősíti a fenti híradást. A 209. számú kínai ezred, amely Lugucsauban állomásozik, tűz alá vette az ottani japán helyőrséget. Az áldozatok száma egyelőre ismeretlen. A harcok áttértek több szomszédos helyiségre is. A helyzet igen súlyos, tekintettel az észak-kínai lakosság japánellenes magatartására. Az incidens azért robbant ki, mert a nankingi kormány ellenőrzést akart gyakorolni a pekingi független közigazgatás felett.

Csien-csinből Sanghajba érkezett távirat a japán csapatok elfoglalták Liur-Uang-Miao kínai erődtől és folytatják előnyomulásukat Lukucsau megerősített város felé. Csien-Csin és Peking között a telefonösszeköttetés megszakadt.

Sanghai jelentés szerint hivatalos kínai körökben aggodalmukat fejezik ki afelett, hogy a japánok el akarják foglalni Pekinget, ha a kínaiak nem őrítik ki állásaikat. Ezen körök rámutatnak arra, hogy az összeütközéseket a japán csa-

patok idézték elő, amelyek támadást szimuláltak Lukucsau ellen. Peking kapuit bezárták.

Ujabb pekingi jelentés szerint a kínai és japán csapatok között fegyverszünet jött létre, amely délelőtt 10 órától 11.40-ig tartott, amikor tüzértség lépett működésbe. A fegyverszünet felmondása azért vált szükségessé, mert a kínai csapatok nem vonultak vissza a japán ultimátum előírásainak megfelelően.

A délutáni órákban hivatalosan jelentik Nankingból, hogy a 29-ik hadtest fel tartóztatott egy japán vonatot, amely Csien-Csin felől a Marco Polo-híd felé tartott. Az észak-kínai japán hatóságok azt követelik, hogy azonnal vonják vissza a 29-ik kínai hadtestet a Yungting folyó partjáról. A kínai hadtestparancsnok erre nem volt hajlandó, úgyhogy a két sereg a Yungting két partján áll szemben egymással.

A japán külügyminisztérium jelentése szerint Heri közelében a kínai csapatok fehér zászlóval kezükben megadták magukat. A japánok megkezdtek a kínai katonák és tisztiek lefegyverzését. A japán kormány arra fogja kérni a nankingi kormányt, lépjen fel szigorral azon csapatok ellen, amelyek a rendet fenyegetik.

Hozzászólások az erdélyi zsidó értelmiség találkozájának kérdéséhez

Ordentlich Kálmán, Debj

Vitathatatlan, hogy az az ankté, amely az Uj Keletben megindult, a legmegfelelőbb időben a legégetőbb problémát veti fel. Az erdélyi zsidó értelmiség találkozája, amely alkalmas (és kizárólag ez alkalmas) egy átfogó zsidó mozgalom megteremtésére, kategorikus imperatívuszra az erdélyi zsidó közéletnek.

Be kell vallanunk, hogy alig van Erdélyben olyan zsidó szervezet, amely átfogná ki-sebbségi létünk nagy problémáit. Hitközségeink ma csupán vallási kérdések eldöntésére hivatottak. A Zsidó Párt kizárólag politikai fórum. Más kérdés, hogy az eredeti elképzelés is ez volt, tény azonban, hogy a pártnak a tevékenysége eddig kizárólag a választási ropagandában merült ki. Ha ezt siker koronázza, úgy hallatott magáról parlamenti tevékenysége alkalmával is, ha pedig kudarcot vész, úgy a legközelebbi választásokig létezéséről is megfeledkezünk. Nem ellenséges, hanem objektív megállapítások ezek. A cionista szervezet viszont bármilyen gigászi és hasznos munkát végez is, lényegénél fogva „külpolitikai” tevékenységet fejt ki, jóllehet mindentűnt a cionisták vetették meg a népkisebbségi „belpolitika” alapját is.

Ezek után érthető örömmel olvastuk az Uj Keletben megjelent felhívást egy értelmiségi találkozó megrendezésére, amelynek irányvonalait előzetesen egy ankté próbálja tisztázni. A gondolat helyes, mert az egész történelem folyamán minden regeneráló mozgalom intellektuális körökből indult ki és különösen érvényes ez a megállapítás a zsidóságra, amelynél az értelmiség mindig döntő szerepet játszott.

Ezen találkozáson fontos volna olyan szekciókat megteremtteni, amelyek a problémák alapos tanulmányozására és a megoldási lehetőségekre vonatkozó tervek kidolgozására lennének hivatottak. Ezen szervezkedésnek feladata volna összefogni az összes intellektuális rétegeket, tekintet nélkül ideológiájukra. A megalkandó szekciók nagyjában a következők volnának:

1. Szociológiai szekció, amelynek feladata az erdélyi zsidóság foglalkozási ágának az elemzése s ezzel kapcsolatosan az átrétegzés kérdésének a tanulmányozása. Tanulmányozni kellene továbbá a zsidó társadalmi munka központosságának a lehetőségeit, egy szövetkezeti hálózat, stb. módozatait.

2. Politikai szekció a zsidó tömegek politikai nevelése és beszervezése.

3. Kultúrszekció, melynek feladata volna az irodalmi tevékenység általános támogatása, könyvkiadás elősegítése, a tömegek kulturális színvonalának előadások által történő emelése stb. Ezen szekció kellene, hogy lehetőséget teremtsen egy folyóirat megteremtésére, amely az említett problémák tárgyalási és népszerűsítési keretétől szolgálna.

E szekciókat a Zsidó Párt kebelében kellene felállítani, felfrissítve ezáltal annak kereteit s kiharcolva demokratikusabb reorganizálását, hogy valóban az erdélyi zsidóság képviselő fórumává váljék.

Ennek a hevenyében felvázolt tervnek alapos kidolgozására volna hivatott a találkozó.

Reisz Béla, Oradea:

A romániai zsidóság szervezkedési hajlama újabb és újabb célkitűzéseket vetít ki. Ezek közül a zsidó értelmiségi találkozó terve a legelevenebb gondolatok egyike. A zsidó értelmiség más népi értelmiségeknel nagyobb százaléku és dominánsabb szerepvitelű, s ezért az önvédelem jegyében megindult új népi akcióban elsőrendű fontossággal bír. Amikor azonban a zsidó intelligenciának feladataira utalunk, ne tévesszük meg magunkat olyan indoklásokkal, hogy a zsidó értelmiség „vállalja” a zsidó sorsközösséget, s „önként” vállalja azt stb. (A sorsközösséget viseli az értelmiség éppenny mint a zsidóság minden más rétege. Nem fátum azonban a sorsközösség, hanem törvényszerű következmény s törvényszerű szükségességgé fejlődött az önvédelem s jogvédelem készsége is. Ennek a szükségességnek a nagyobb tudatosítását vállalja a zsidó értelmiség. Tudatosan vállalja a különböző feladatok kezdeményezését és a feladatokban való részvételt, és ebben az irányban eszmél ma Erdély zsidó értelmisége.

Evtizedekkel ezelőtt jobbára vallási különbözőségei körül mozgott és azokon is bukkott el az itt élő csoportok befelé való egyesítésének a kérdése, amelyre azonban talán nem is volt akkoriban különösebben szükség. A külső körülmények gyökeres megváltozása más természetű egység aka-

rását váltja ma ki. Tudatosává válik most a romániai zsidóság minden rétege előtt, hogy jogait nem hagyhatja elvitatni, hogy közömbösségével nem segítheti elő az egyéni és népi existencia egek harmadjára való kerülését és az önvédelemre minél szélesebb kereteket, vagyis minél egységesebben kell berendezkednie. Az egység a zsidóság itteni érdekeit tartja szem előtt, más országbeli példákot okulva, tehát igyekszik elejét venni annak, hogy evaluálási stb. kísérletek alá ő maga ne adjon lovat.

Ezek a szükségességek már akkor kezdtek megéretté válni, amikor évekkkel ezelőtt már erdélyi ortodox hitközségek fő-rabbijai is vállalták vagy támogatták a együttműködésnek meg kell azonban nyerni azokat a rétegeket is, amelyek nevelésük folytán és érzelmi okok következtében járnak külön-külön utakon, mintahogy likvidá-

lódik már a legkonzervatívabb körében is az a felfogás, hogy a mindenkor kormányval kell tartania a zsidóságnak. Ertelmetlen lenne az ilyen taktika, amikor kormányrésztől (nyíltan vagy kerülő utakon) a zsidóság nézve sérelmesnél sérelmesebb intézkedéseket fogantatosítanak és készülnek fogantatosítani. Mi sem természetesebb, minthogy a zsidóság a maga szervezett erejével csak azokhoz a tényezőkhöz kapcsolódhatik, amelyek az alkotmányos és demokratikus jogok tiszteltbentartását vállalják.

Ha kifelé a tömörítés, befelé a közösség bajaival és szükségleteivel való intenzív törődés szolgálja az önvédelem és önerősödés célját. Gazdasági segélynyújtás, átrétegzés, kulturális, egészségügyi munka, tanfolyamok, előadások, tanácsadó, jogvédő irodák, női és ifjúsági szervezőmunka stb. követik ezt az utat. Ezek a célkitűzések nem épen narodnik jellegűek, mert többet akarnak szétfolyó és sorsára bízott karitatív felvilágosító munkánál. Arra törekednek, hogy az egység munkájával és a körülmények elasztikus szem előtt tartásával maradjanak állandó párhuzamban.

Ezt a célkettőséget vigyázza a zsidó értelmiség!

Az anktébizottság közleménye. — Ezután kérjük a hozzászólókat, hogy csak egy oldalra gépelt szöveget küldjenek be.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat vasárnap premier: A sárka álarca. Edgar Wallace kalandregénye filmen. Fősz.: Lupino Lane, Warwick Ward. Keleti zene, izgalmas kalandok, exotikus látványok. Erdélyben először.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

I. Szenczácó! A június 13-iki kolozsvári király-nap teljes programja. II. A texasi lovas. Premier. Ken Maynard, a cowbolykirály lélegzetrabló slágere. II. A sorsüldözött lelkék. Premier. Shirley Temple, a világhírű gyermekszínész legbájosabb szerepében. Olcsó nyári hely-árak: 15 és 19 plus 5 lej.

MUNKÁJ MOZGÓ MŰSORA:

Péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órákor: Szenczácó dupla műsor! I. Táncol a kongresszus. Az évad legbrilliansabb vígjátéka. Főszereplők: Adolphe Menjou, Joan Blondell, Dick Powell és Mary Astor. II. Bayond Bengal. Eddig nem látott izgalmas dzsungelfilm. III. Journal.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Ma és a következő napokon: Az erdők réme. Izgalmas cowboyfilm. Főszereplő: Warner Baxter.

APRÓ HIRDETÉSEK

Mérlégekpes fűszer-gyarmataru-, malom-és terményszakmában, szerény igényekkel, keres irodatisztviselői, esetleg utazói állást. Fuchs, Satu-Mare. Filipescu 21.

Ke-fesek három nagyobb gyermek mellé németül is beszélő intelligens zsidóleányt, ki a háztartásban is segítkezik. Guttmann Armin Turda.

Autofizált könyvelőt vagy könyvelőnt keresünk. Sajátkezilleg irt pályázatokat, pontos személyi adatok és fizetési igények megjelölésével, „Mérlégekpes” jeligére a kiadóba kérjük.

A Takarékság Rt. igazgatóságával megállapodást létesítettünk, hogy a különleges gázosítóval ellátott Petrol-gázfőzőnket a Takarékság igen tisztelt tagjainak is készpénzárón szolgáljuk ki, miért is saját érdekében siesen mindenki beszerezni: Moskovits és Társa Ciuj, a főpostával szemben.

Elveszett a Str. Fantanele—Pop Iulian és Bravilor utvonalon egy készitaska. Megtalálójra a benne levő személtveget száz lej jutalom ellenében a Str. Bravilor 11. sz. alá adja le.

Társat keresek 25—30.000 lejvel üzlet fejlesztéséhez. Cim a kiadóban „Biztos egzisztencia” jeligére.

MINDENKI AZ AURORA SORSJEGY-ÁRUDÁT KEDVELI

Miért?

Mer taz eddigi sorsjátékok folyamán játékosai között a legtöbb milliós nyereményt osztotta ki.

Vásároljon egy sorsjegyet az AURORA-tól és meg fog győződni.

14. sorsjáték, I. osztály.
Huzás JULIUS 15.-én.

AURORA sorsjegyaruda

Helyi fiók: **Kereskedelmi Hitelbank Rt.**
Cluj, Piața Unirii Nr. 20.

SPORT

A csernovici Makkabi is részt vesz Románia stafétabajnoki versenyén

A maratontfutás favoritja ezuttal is a brassói Gáll

Cluj, július 8. (Az Uj Kelet tud.) Románia maraton- és stafétabajnoksági versenyeit vasárnap rendezik Bucurestiben. A maratombajnokság favoritja ezuttal is a brassói Gáll, míg a 4x100 és 4x400 méteres staféta bajnoki versenyben igen nagy küzdelem várható. A 4x100 méteres staféta bajnokságra a csernovici Makkabi is nevezett. A stafétabajnokságra nevezett egyesületek egyébként a következők:

4x100: Cl. A. Cluj Kolozsvár, Esta Sun Nagyvárad, KTV és Astra Brassó, CA Braila, Makkabi és Dragos Voda Csernovic, Electrica Temesvár, AC Rékás, Stadiul Roman és Viforul Dacia.

4x400: Cl. A. Cluj Kolozsvár, HTV Brassó, Dragos Voda Csernovic, Stadiul Roman és Viforul Dacia Bucuesti, AC Rékás.

Ezekivil 110 méteres gátfutás szerepel a műsoron. Maesciuc Csernovic, Herold Brassó, Kiupka Nagyvárad, Spaniol és Negru Bucuresti, tehát az ország legjobb gátfutói indulnak!

A Nemzeti Bajnokság B)

elmaradt mérkőzése közlül vasárnap a többek között lejátszák az ismeretes körülmények között „elmaradt” Olimpia—Vulturii mérkőzést is. A mérkőzésnek, bármi lesz az eredménye, semmi kihatása nem lehet a Phoenix immár végleges bajnokságára. A vasárnapi program a következő:

Keleti csoport:
Bucurestiben Sportul Studentesc—IAR, vezetesi Chesnon, Craiova.

Nyugati csoport:
Galatin DVA—Makkabi, Protopescuc. Temesvár.

Szatmáron Olimpia—Vulturii, vezetesi Ritter, Temesvár.

Ptözszvényben Jiul—CAMT, I. Ceareanu.

A Phobus Romániában. Bucurestiből jelentik: Az illetékes szervek engedélyezték a budapesti Phobus két romániai mérkőzését. A Phobus július 18-án Temesváron a Ripensia-val, 20-án Aradon az AMEFA-val játszik.

Az UEC szombat este sportbemutatót rendez, melyen villanyfény mellett tenisz-mérkőzések és Bocce-bemutató is lesz. Az érdekes és igen kellemesnek ígérkező sporteste 10 órákor kezdődik az UEC tornatermének udvarán (Str. Ilie Macelar 24.). A közönség szórakoztatásáról szünet közben az UEC férfi énekara gondoskodik.

Csehszlovákiai turára megy a CAO. Nagyváradról jelentik: Még a Bratislava ittléte alkalmával a CAO vezetősége megállapodást létesített három csehszlovákiai mérkőzését illetőleg. A csehszlovákiai turát a CAO részére a labdarugósövetség már engedélyezte.

Osik Ferencnek, a 100 méteres gyorsúszás olimpiai bajnokának kolozsvári és marosvásárhelyi szereplése elé váratlanul akadályok merültek fel. Romániát ugyanis a nemzetközi úszósövetség többé, mintegy 40.000 lej tagdíjhátraléka miatt törölte, az olimpiai bajnoknak tehát Romániában nem szabad szerepelnie. Erre csak egy esetben kerülhet sor, ha a rendező CAC és Mures garantálják a nemzetközi szövetségnek, hogy Románia tagdíjhátralékát sürgősen rendzni fogja.

Schmelingnek, a hitlerista Németország ökölvívőreményességének rosszul megy. Előbb Braddock játszott ki vele. Majd úgy látszott, hogy Schmeling végül mégis csak hozzájut ahhoz, hogy az ökölvívővilág bajnokságát versenyezhesen. Erre főleg azért is lehetőség nyílt volna, minthogy Tommy Farr angol ökölvívő szerződést irt alá Schmelingnek, mely szerint augusztusban megmérkőznek. Tommy Farr azonban ajánlatot kapott Amerikából, hogy mérkőzzék Joe Luis-szal. Az angol ökölvívő kapott az ajánlaton és — Schmeling ismét hoppoz maradt. Nehéz hitlerista ökölvívőnek lenni...

Müller, a Hungária játékosja minden valószínűség szerint megváltik a budapesti egy-süllettől. Müller a RC Strassburg-gal tárgyal. Hir szerint a Hungáriában meg is van a hajlandóság a bécsi eredetű játékos átadására. akinek helyébe új játékos szerződtetnének. Szó van egyébként a debreceni Bocskai válogatott játékos, Vágó szerződtetéséről is.

Uszók figyelmebe. A városi strandfürdő medencéjében július 9-én, pénteken délután 5 órai kezdettel azok, akik valamelyik sportegyesület versenyző tagjai kívánnak lenni, uszóversenyen vehetnek részt. Minthogy a verseny próbajellegű, azon bárki résztvehet. A sportegyesületek tagjai számára a belépés díjtalan, a névsor a pénztárnál lesz letéve.

SEGITSÉGEK a kánikula

A dolgozó foglalta é dába, str fogadjon kében lega csot: HU verejtéke

DIANA-sós

mely szerencsés össze anyagainak gyors foilytán üdit, húsit, frissit

HÍR

Javul Mária kirá restiből jelentik: Mért híradás szerint Mária lapota egye javul. Nébrályné naponta pár ór ágyát.

A náciák két tud tedráltól. Berlínből j körökben nagy felténe nemzeti szocialista ko minisztere elmozdította pers professzort, a hel zófia tanárát. Jaspers, egyik prominens képv saiban és műveiben a tenz-filozófiát” hirdeti, máciizmushoz, bár nem tan szembe vele. Jasp alkalmazták a megtört tedrájától való megfo törvény ama paragraf el, amely takarékosko költésgetvés terén. Ug voltottak el állásából márt, az ujkori műtört rát.

Reko-dot akar j zino. Bucurestiből jele rint Bazu Cantacuzino kilométeres zártkörű jának megdöntésére. 29-én szál fel s csak viszonyok miatt halas

Kommunisták köv Szalazar portugál minis szabonból jelentik: A Périum hivatalos jelet elleni merénylet mind és az elhangzott va újabb letartóztatás vá tokbán működő port egyik vezetője volt, ak tartott fenn a valenc moszkvai kommunista merényletet a kominte volna el, nem nyert b lódott az a gyanu, ho egész merényletsorozat nek sikere esetén a k sor került volna.

Uj rendezési s. Kolozsváron, Dr Ho rendörkvesztor a m szabályzatot léptetté lesz a városban urall megszüntetni. Az uj szerint többek közt goruan tilos az ucc közlekedni. Ejszaka tí ni. Ehelyett fényjelzés ni a járókelőket. Tilos házakban hangos lárn adás megkezdését, vis tézmények is köteles megkezdni előadásail los az uttesten csopd áldogálni és így forg Tilos az uccákra kir ládákat, vagy más Kuttyákat csak szájk uccára csini. Nyilván vinni tilos. Tilos a sz formában, akár kán szerkezet utján. Szí a koldus vagy csavan órság a fiatalkorak lőket vagy gyámju egy évig terjedő elz tor igéri, hogy a ren gel szemben a legm got fogják tanusítani hogy a város lakossá éppu, mint a legén rendfenntartó munká

SEGITSÉG a kánikula ellen

A dolgozó ember, aki el van foglalva és nincs ideje uszodába, strandfürdőre menni, fogadjon meg egészsége érdekében legalább egy jó tanácsot: Hűtse le a forróságtól verejtékező testét valódi

DIANA-sósorszesszel

mely szerencsés összetételű hatóanyagának gyors párolgása folytán üdít, hűsít, frissít és erősít.

HIREK

Javul Mária királyné állapota. Bucurestiből jelentik: Mértékadó forrásból nyert híradás szerint Mária királyné egészségi állapota egyre javul. Néhány nap múlva a királyné naponta pár órára el is hagyhatja ágyát.

A náciák két tudóst megfosztottak katedráiktól. Berlnből jelentik: Tudományos körökben nagy feltűnést keltett, hogy a nemzeti szocialista kormány közoktatásiügyi minisztere elmozdította állásából Karl Jaspers professzort, a heidelbergi egyetem filozófia tanárát. Jaspers, a modern filozófia egyik prominens képviselője, aki felolvasásaiban és műveiben az úgynevezett „existenz-filozófiát” hirdeti, amely nem simul a náciizmushoz, bár nem helyezkedik határozottan szembe vele. Jaspers ellen került uton alkalmazták a megtorlást, amennyiben a katedrájától való megfosztást a tisztviselő törvény ama paragrafus alapján rendelték el, amely takarékoskodást követel az állami költségvetés terén. Ugyanílyen ürüggyel távolították el állásából August Griesebach tanárt, az ujkori műtörténet heidelbergi tanárát.

Rekordot akar javítani Bazu Cantacuzino. Bucurestiből jelentik: A Credinta szerint Bazu Cantacuzino kísérletet tesz az 5000 kilométeres zártkörű időtartam világrekordjának megdöntésére. A román pilóta július 9-én száll fel s csak a kedvezőtlen időjárásviszonyok miatt halasztaná el kísérletét.

Kommunisták követték el a merényletet Salazar portugál miniszterelnök ellen. Liszszabonból jelentik: A portugál belügyminiszterium hivatalos jelentése szerint a Salazar elleni merénylet minden részlete tisztázódott és az elhangzott vallomások alapján több újabb letartóztatás várható. A merénylet titokban működő portugál kommunista párt egyik vezetője volt, aki állandó összeköttetést tartott fenn a valenciai, párizsi és főleg a moszkvai kommunista körökkel. Az, hogy a merényletet a komintern utasítására követték volna el, nem nyert beigazolást. De beigazolódott az a gyanu, hogy ez a ténykedés egy egész merényletsorozat első lépése volt, melynek sikere esetén a kormány minden tagjára sor került volna.

Új rendészeti szabályzat lépett életbe Kolozsváron. Dr Horváth József kolozsvári rendőrkészvezető a mai naptól új rendészeti szabályzatot léptetett életbe, amely hivatalosan a városban uralkodó számos anomáliát megszüntetni. Az új kvesztóri rendelkezések szerint többek között gépjárműveknek szigorúan tilos az utcán nyitott kipuffogóval közlekedni. Éjszaka tilos túlkölni és szírnézni. Ehelyett fényjelzésekkel kell figyelmeztetni a járókelőket. Tilos a mozikban vagy színházakban hangos lármával követelni az előadás megkezdését, viszont a szórakoztató intézmények is kötelesek a hirdett időben megkezdni előadásukat. A járókelőknek tilos az utcasten csoportosulni vagy a járdán álldogálni és így forgalmi akadályt képezni. Tilos az utcákra kirakni árukat tartalmazó ládákat, vagy más forgalmi akadályokat. Kutyákat csak szájkosárral és pöráron lehet uccára vinni. Nyilvános helyiségbe kutyát bevinni tilos. Tilos a szerencsejáték mindenféle formában, akár kártya, akár mechanikus szerkezet utján. Szigorúan tilos a koldulás, a koldus vagy csavargó gyermeket a rendőrség a fiatakoruk bírósága elé állítja, szülőiket vagy gyámjukat pedig hat hónaptól egy évig terjedő elzárással sújtják. A kvesztóri igéri, hogy a rendőrközleg a közönséggel szemben a legmesszebbmenő udvariasságot fogják tanusítani, ezzel szemben elvárja, hogy a város lakossága a rendőrtisztviselőket éppúgy, mint a legénységet, támogatni fogja rendfenntartó munkájában.

Roosevelt a légi háború ellen. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök környezetéből kiszivárgott hírek szerint az Egyesült Államok elnöke azzal a tervvel foglalkozik, hogy kiáltvány intézzen a világ hatalmaihoz, arra szólítva fel őket, hogy tiltsák el a légi fegyverek használatát a háborúban. Mindezekelőtt kívánja a harci repülők gyártásának teljes beszüntetését. Háborúban a repülőgépek csak az ellenség hadállásainak megfigyelésére szorítkozzanak. Roosevelt tervét alaposan megtárgyalta hűveivel és különösen van Zeeland belga miniszterelnökkel, aki úgy vélekedett, hogy Belgiumon kívül Franciaország és Anglia is hozzájárulását adná a tervhez. Amerika elnöke a kiáltványt csak akkor adja ki, ha biztos lesz a nagyhatalmak hozzájárulásában. Nemhivatalos értesülések szerint a szovjet, továbbá Itália és Németország adott esetben szívesen hozzájárul a légi háború elleni általános rendszabályokhoz.

A Bucuresti Ort. Izr. Hitközség Emigratului csoport Muszaf előimádkozót keres a nagyünnepre. Pályázatnak abszolút vallásos előéletű, kellemes hangú Baltfiek. Költségeket csak a meghívottaknak térítünk meg. Vezetőség.

A Marpe Lőnefes teadélutánja. A Cluj Marpe Lőnefes jótékonyegylet vasárnapi teadélutánját Rosenzweig Emánuelné házában tartották meg. A teadélután erkölcsiekben és anyagiakban jólsikerült.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, hályogalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

Új vezérigazgatót kap a CFR. Bucurestiből jelentik: Tabacovici, a CFR ügyvezető igazgatójának megbízatása a napokban jár le. Utódjára kinevezéséről már kétszen is áll a dekretum.

Időprognózis: 3-4 milliméterrel emelkedő légnyomás, boruló irányzat az ország észak-nyugati részeiben, másutt derült idő, esők helyijelleggel, észak-nyugaton és a Dunamedencében. Emelkedő hőmérséklet. Ma délelőtt a fővárosban napon 34, árnyékban 32 fokot mértek.

Nemzetközi héber-keresztény szövetség kongresszusa. Budapestről írják: Hétfőn este nyílt meg Budapesten a nemzetközi héber-keresztény szövetség kongresszusa a metódisták templomában. A kongresszust Földes Dezső dr. a pesti zsidó-keresztények vezetője nyitotta meg, majd rev. Knight, a skót misszió lelkésze beszélt angolul, németül és magyarul, szeretetre és istenféllemre intve a híveket. Egy ujság munkatársa Mr. Ellissonnal, aki Bucurestiben él, érdeklődött a zsidó keresztények szövetségének lényege felel. Ez az angol származású hívő elmondta, hogy a héber-keresztény mozgalom 12 évvel ezelőtt indította meg Leon Lewison londoni lap- és könyvkiadó vállalat tulajdonosa. Ennek a közületnek csak zsidó származású ember lehet a tagja. Árjákat azonban tiszteletbeli tagként fel lehet venni. A szövetségnek nincs vallási hierarchia, temploma, mindenki ott és olyan nyelven imádkozik, ahogy akar. Legtöbbje azonban protestáns templomokat látogat. Általában a vasárnapot és a kereszténység ünnepeit tartják, de ez is egyéni belátás kérdése. Van nek olyanok, akik még mindig nem szaktóttak a zsidósággal és ezek a zsidó ünnepeket ülik meg és hűségesen megtartják a zsidó étkezési szabályokat. Hivatalosan felekezetenkülieknek vallják magukat. A mozgalom az első években terjedt, az utóbbi években azonban megapadt. A propagandát rendszerint olyan országokra terjesztik ki, ahol külső okok miatt is erős a hajlandóság a kiterésre.

Nagyon valószínű, hogy Ön arra a közönséges benzine gondolt, amelyet Bucurestiben literenként 8.60 leíért árulnak.

Ha azonban így gondolkozik, téved

E látszólagos ellentmondásban nincs semmi titokzatosság. Noha 50 banival többbe kerül, az Ethyl-Unirea kékbenzinnel megfelelően nagyobb számú kilométert tehet meg, ami nemcsak kiegyenlíti az árkülönbséget, de még megtakarítást is jelent.

De az Ethyl-Unirea kékbenzinnel elért megtakarítás más irányban is megnyilvánul. Minthogy antifetónás, ez az üzemanyag csökkenti a motor vibrációt és ennek

következtében a kopását is. Ha Ethyl-Unirea kékbenzint használ, jelentékenyen csökkenti a javítások költségét.

DE AZ ETHYL-UNIREA KÉKBENZIN

még más előnyöket is nyújt

Csakis a gazdaságosság nem tudná igazolni az Ethyl-Unirea kékbenzin nagy sikerét. Ime, még a következő előnyöket is nyújtja ez az üzemanyag:

1. Könnyebben veszi az emelkedéseket.
2. Nagyobb sebesség.
3. Azonnal indít.
4. Az ellenőrzött és megfelelő eléggé folyótán a motor kevésbé kopik.

Két személyautó összeütközött a bucuresti országúton. Bucurestiből jelentik: A Targoviste-Bucuresti úton, a 34-es kilométerűk előtt két autó összeütközött. A romok alól súlyosan sebesülten emelték ki G. Alexandrescu bucuresti ügyvédet és Bârsan soffírt. Utóbbi terheli felelősség a balesetért, mert szabálytalanul hajtott.

ORAEDAI szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk címe: Schön Dezső str. Dimitrie Cantemir 15. Telefon 20.

Richard Katz: Kert a hegyek között. A világosavargó Richard Katznak legújabb könyve egy kisdarab világot ölel körül: a szerző locarnói házát és kertjét — állataival és növényeivel, örömeivel és gondjaival, zivataraival és változó évszakaiival. Értelmes, jószágos és főképp bölcs könyv ez, amelynek minden sorából árad a szivhez szóló vídamság, bár a szenvedésről sem hallgat, amely minden földi életnek öröksége. Katz érett tudással, erőteljes nyelven írja le bensőséges, gazdag életét a nyári pompában virágzó vagy téliesen fehérülő kertben, kutyái közepette, melyek az író leghűbbs barátai. Rió, a borzas, de bátorszívű kis sealyham, gyöngéd társnője Bamba s kettejük kölykei haláluk után is tovább fognak élni az irodalomban. A kitűnő könyv Grill kiadásában, szép kiállításban füzve 139 lej, kötve 185, — minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérjen teljes Grill szépirodalmi jegyzékét.

A Roosevelt anyja Európában. New Yorkból jelentik: Roosevelt édesanyja legújabb unokájával, John Roosevelttel együtt Európába utazott. Rooseveltné rövid olaszországi tartózkodás után Ausztriába, majd Párizsba utazik. John Roosevelt Nápolyban száll partra és Salzburgban csatlakozik nagyjához.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 9.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Hírek. 13.10: Motzoi zenekar. 15: Hírek, előadás. 19: Senbanescu tánczenekar.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Hanglemezek. 14.03: Zenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Előadás. 18.25: Gordonkazene. 18.50: Sportközlemények, zenekar. 20: Előadás. — 20.40: Orgonazene. 21.15: Küllgyi negyedóra. 22: Hanglemezek. 22.30: Hírek. 22.50: Operaház zenekara. 24: Hírek angol nyelven. 24.05: Jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.40: Enek zognorakisérettel. 19.35: Előadás. 20.10: Hanglemezek. 21: Hírek. 21.20: Fuvola zongorakisérettel.

Bécs. 7.45: Ébresztő zene. 13: Szórakoztató zene. 15: Zongoralemezek. 16.15: Romantikus zongoraszámok 4 kézre. 17: Könnyű lemezek. 18.30: Brahms, Haydn két zongorán. 19.10: Katonazene.

UJ KELET Legújabb hírek

Kitelepítik az arabokat a zsidó államból

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

Jaffa az arab államhoz fog tartozni és a kikötővárostól Jeruzsálemig korridorot huznak, amely angol felügyelet alatt lesz és biztosítja az arab államnak a kijáratot a tengerhez.

Jeruzsálem, Betlehem és Nazaretet nemzetközi zónának nyilvánítják és annak közigazgatására új mandátumot kap Anglia a Népszövetségtől.

Haifa, Tibériás, Akko és Szafed a zsidó államhoz fog tartozni ugyan, ideiglenesen azonban itt is mandatárius közigazgatást teremtenek.

Palesztina déli része a délnyugati Negev, továbbá Beer Séba területét és az akabai zónát angol mandátum alá helyezik. Ezt a zónát azonban megnyitják a zsidó bevándorlás és kolonizáció számára.

Angol és zsidó kölcson az arab államnak

A királyi bizottság jelentése külön foglalkozik Transzjordánia, illetőleg a leendő arab állam helyzetével és megállapítja, hogy miután ez az ország a fejlődésnek kezdetleges fokán áll még, az angol kormány és a zsidó állam kölcsönnyújtásával kell hogy előmozdítsanak ennek az országnak a fejlődését. Ugyancsak állami kölcson szükséges a zsidó államban maradó arab földbirtokok és az arab államban levő zsidó földek kicserélésére. Gondoskodás kell hogy történjék arról is, hogy a zsidó állam területén lakó arabokat áttelepítsék az arab állam területeire. Ez az átlakoltatás óriási költségeket igényel és ennek fedezését az angol parlament kell hogy biztosítsa kölcsön útján. Az arab állam területén lévő zsidó szent helyek és a zsidó államban maradó arab szent helyek biztonságáról Anglia kell hogy gondoskodjék.

Erec Jisrael, Palesztina és Falastin

A zsidó államnak Erec Jisrael, az angol fennhatóság alatt maradó országrészek Palesztina, az arab államnak Falastin lesz a neve.

A királyi bizottság végül azt járja a kormányra, a zsidóknak és az araboknak, hogy a felosztás tervét fogadják el, mivel ez a megoldás felel meg a legjobban az összes érdekelt tényezőknek.

A bizottság javaslatai után nyomban felolvasták a Statment of Policyt, az angol kormány nyilatkozatát, amely a kormányra a bizottság jelentéséhez fűzött megjegyzéseit tartalmazza. Az angol kormány kijelenti, hogy a királyi bizottság második javaslatát, vagyis Palesztina felosztásának tervét teszi magáévá, miután maga is úgy véli, hogy ez a formájában nem tartható fenn továbbra a mandátum. Összege a kormányra azon reményének ad kifejezést, hogy a királyi bizottság által előterjesztett javaslatok megvalósításához meg fogja nyerni az arab és zsidó közvélemény legjavát is. A felosztás nem történhetik meg máról-holnapra és átmeneti időre van szükség. Ezért a kormány 1940 január elsejében állapítja meg a felosztási terv végleges megvalósításának határidejét. Ezen átmeneti időre különböző intézkedéseket tart szükségesnek. Elsősorban a zsidó bevándorlás és földvásárlás megszüntetését azokon a területeken, amelyek a leendő arab államhoz fognak tartozni. Az ország többi részeibe való bevándorlást ezen részek befogadó képességének arányában fogja szabályozni mindaddig, amíg a zsidó állam illetékes szervei fogják átvenni az uralmat a bevándorlás fölött is. A legközelebbi bevándorlási kvóta, amely az 1937 októbertől 1938 márciusáig terjedő időre szól, nem lehet magasabb nyolcezer embernél, az összes bevándorlási kategóriákat beleértve.

Mivel indokolja a kormány a felosztást?

Ezek volnának azok az átmeneti intézkedések, amelyeket a kormány szükségesnek tart a királyi bizottság javaslatainak megvalósításáig. A kormány nyilatkozata végül kimutatni igyekszik, hogy a szóban forgó megoldás az arab és a zsidó nép érdekeinek egyaránt megfelel.

Az arabokat illetően rámutat arra, hogy

nemzeti függetlenséghez és állami önállósághoz jutnak és lehetőség nyílik arra, hogy egyesüljenek a többi arab országokkal. Elhárul az a veszély, amelyet az arabok a zsidó többségbe jutásában látnak. Szenthelyeik biztonságát garantálja az angol kormány és az elvesztett területekért olyan kártérítést kapnak nagy anyagi támogatás formájában az angol kormánytól és a zsidó államtól hogy Transzjordániából, amely eddig primitív ország volt, virágzó államot teremthetnek.

A zsidókról szólva a kormány rámutat arra, hogy a felosztási javaslat biztosítja a zsidó nemzeti otthon felépítését, mentesíti a zsidókat az arab uralom veszedelmétől és a nemzeti otthon tényleges otthona lesz a zsidó népeknek. A zsidó állam területére saját megítélésük szerint szabályozhatják a zsidók testvéreik bevándorlását és a cionizmus eléri igazi célját: a zsidó nép egyenrangú nemzet lesz a nemzetek között.

Áttelepítenek 250.000 arabot

A kormány nyilatkozata a zsidó állam területén lakó arabok áttelepítésének kérdésével is foglalkozik és kétféle fontot irányoz elő ezen átköltöztetési akció keresztülvitelére. A zsidó állam területén 250 ezer arab maradna és ennek a tömegnek az áttelepítése valóban nagyarányú vállalkozás lesz.

A királyi bizottság jelentésének és az angol kormány nyilatkozatának felolvasása után sir Arthur Wauchope palesztinai fő-kormányzó lépett a jeruzsálemi rádióadó mikrofonja elé és beszédet intézett az ország lakosságához, amelyben nyugalomra intette azt. A fő-kormányzó azt is bejelentette, hogy a kormány széleskörű karhatalmi intézkedéseket tett a rend és a nyugalom biztosítására.

Jövő hét végén tárgyalja az alsóház a jelentést

London, július 9. A lordok házában tegnapi ülésén Chamberlain miniszterelnök jelentette be a királyi bizottság jelentésének és a kormány nyilatkozatának közvételét s közölte az angol felsőházzal, hogy a jövőhét végén kerül sor a jelentés és a Statment of Policy parlamenti vitájára. Ugyanezt a nyilatkozatot tette az angol alsóházban Ormsby Gore gyarmattügyi miniszter, aki az előzőhöz tette hozzá, hogy nincs ok a nyugtalanságra a palesztinai helyzet miatt, mert a kormány minden intézkedést megtett rendbontások megakadályozására, hogy a kormány nem tart attól, hogy nyugtalanságok lesznek Palesztinában.

Jeruzsálemi jelentés szerint a kormány 18 ezer főnyi újabb haderet összpontosított Palesztinában és katonai megerősítések történnak az ország egész területén. Jaffában feszült a helyzet, de az ország többi részeiben relativ nyugalom. A legfőbb arab bizottság tanácskozássra ült össze, hogy állást foglaljon a királyi bizottság jelentésével és a kormány nyilatkozatával szemben.

A zsidók és az arabok is álltakoznak

Jeruzsálem, július 9. A Reuter jelentése szerint a zsidó lakosság körében nagy lehangoltságot keltett a királyi bizottság javaslata Palesztina felosztására nézve. A jelentésnek a rádióban történt felolvasása után a zsidók nagy tömegekben vonultak ki a Szent falhoz, ahol a felosztási terv megítéléséért fohászkodtak.

Az arabok körében is nagy az elégedetlenség. Sir Arthur Wauchope fő-kormányzó maga hoz kérte a zsidó és arab vezetőket, akiket abban az irányban kért felvilágosítást, hogy milyen magatartást fognak tanúsítani a királyi bizottság javaslataival szemben.

London, július 8. A Jewish Agency és a Cionista Világszervezet Londonban tartókozó vezetői értekezletre ültek össze, majd nyilatkozatot tettek közre, amelyben élesen tiltakoznak Palesztina felosztása ellen, a jövőhét azonban az augusztus 3-án Zürichben összehívott cionista kongresszusnak tartják fenn.

Az angol lapok megállapítják, hogy bár az arabok és a zsidók egyaránt ellenállást tanúsítanak a királyi bizottság javaslataival szemben, a javaslat szükséges kompromisszus volt. Mussolini ígérete és a királyi bizottság jelentése A Reuter jelentése szerint Mussolini közölte az angol kormánnyal, hogy mindegyik lehet lépést megtett annak megakadályozására, hogy a Bariban működő rádióadóállomás ne közöljön arab nyelven ellenséges kommentárokat a királyi bizottság jelentésével kapcsolatban.

derülátó. A Franco-jegyzék — írja — nemhogy tisztázta, ellenkezőleg, elmérgesíti a helyzetet. Nem is valószínű, hogy a brit kormány új javaslatot terjeszt elő, sokkal elvárhatóbb, hogy újabb halasztás következék, hogy a spanyol nemzetiek vezetőinek elismerését sürgető memorandumok elintézését nyeren. Az Observer szerint nincs kizárva, hogy Franco elismerésére sor kerül, hogy ennek azonban Anglia részéről a már ismert francia feltételek kivétel (az önkéntesek elbocsátása) lesznek-e más követelményei, azt tudni nem lehet, mert a jegyzék következtében a diplomácia teljesen új helyzet elé kerül.

Winston Churchill Anglia pártatlanságáról

Londoni jelentés szerint Winston Churchill tegnap választókerületében beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta Anglia pártatlanságát a spanyol viszályban, annak megállapítás mellett, hogy ez a pártatlanság kezd gyomocsnálni. Churchill kiemelte, hogy Franco tábornok jövőnyomban akar élni Angliával. Anglia azt kívánja, hogy Spanyolországban tiszteljenben tartsák érdekeit, mást nem kíván. Azt azonban nem fogja megengedni, hogy Spanyolországban tengeri bázisokat létesítsenek más hatalmak számára. Reménye fejezte ki, az idegen önkénteseket sikerül fog elítávolítani Spanyolországból.

Avalenciai kormány nem tőr kö köztöben német és olasz ellenőrzés alatt. Valenciai jelentés szerint Giral külügyminiszter kijelentette, hogy a spanyol köztársasági kormány hajlandó tekintetbe venni a spanyol kikötők külföldi megfigyelők általi való elelnőrzését, de a köztársasági Spanyolország semmissztre sem fogad el olasz, vagy német ellenőrzést.

Bordeauxból jelentik, hogy a Campo Amore a spanyol kormány tulajdonában levő benzín szállítóhajó, amely megrakodva horgonyozott Verdon kikötőjében, elmúlt éjjel titokzatosan eltűnt. Tudni vélik, hogy felelős a gényesség foglalta el a hajót és a fedélzeten levő matrózokat a legnagyobb csendben foglyul ejtették.

LEGUJABB SPORT

Románia—Litvánia 2:0 (1:0).

CENZURAT

Select Mózgó
Premier!
Szökök a menyasszony
Izgalom, humor, bonyodalom, szerelem!
Fősz.: Robert Young, Evelyn Venable.
Műsor előtt: Vághradó.

Uránia Mózgó
Az utolsó évek legnagyobb filmje!
A vágy
Fősz.: Marlene Dietrich és Garry Cooper.
A film előtt: Micki Maus.

Komoly sikerek mellett nagy offenzívát indítottak a madridi köztársasági csapatok

MADRID, július 8. A Havas madridi jelentése szerint a köztársaságiak ma délután Sierra körzetében offenzívát indítottak, ami újabb sikereket eredményezett. Ma délelőtt az 5-ik hadtest megvédte a Los Planos magaslatokat, amelyek nagyfentosságúak stratégiai szempontból. A kormánycsapatok számos foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. Később elfoglalták Mosquitot, Romanillos és Vastillo villa Francát.

Valószínűtlen, hogy kompromisszum jöhet létre a benemavatók bizottság ülésén

Az angol kormány nem terjeszt újabb javaslatokat a bizottság elé. Nem valószínű, hogy Francot hadviselő-feinek ismerik el

Londoni jelentés szerint a benemavatók bizottság mai, pénteki ülésén új indítványok merülhetnek fel, a kompromisszum lehetőségét azonban fenntartással kell fogadni.

Mégis az angol és francia kormányok minden részletre kiterjedően tárgyalják a tengeri ellenőrzés kérdését. Konzultációk folyamán a két kormány számos lehetőséget vitatott meg. Még sem hiszik, hogy azok a legkevésbé is módosítanak ellenzéki magatartásukat s két tábor hadviselő félként való elismerését illetőleg, ha csak új helyzet nem alakul ki, az önkéntesek eltávolításával. Ez utóbbi kérdés további tanulmányok tárgyát képezi. Megegyezés ebben a kérdésben egyike lenne a jelenlegi súlyos válságból kivetítő utaknak.

Egyidejűleg jelentik Londonból, hogy Eden kijelentette az alsóházban, miszerint az angol kormány nem fog újabb

javaslatokat terjeszteni a benemavatók bizottság elé annak pénteki ülésén.

Chamberlain szavai A Manchester Guardian megismétli Chamberlain szavait, melyekben a következő politikai alapfeltevéleket tüzte ki: 1. A békét fenn kell tartani. 2. Anglia tekintélyét biztosítani kell. 3. A szabad kereskedelem is biztosítandó. 4. A népek önrendelkezési jogai tiszteljenben tartandók. Ezek a politikai alapörvények vonatkoznak — írja a lap — a spanyol eseményekre is. Anglia fenn akarja és fenn is fogja tartani a békét, biztosítani fogja polgárai szabad kereskedelmét és nem lesz tekintettel arra, hogy abban az esetben, ha az önrendelkezés kérdése érintetik, vajjon illető, vagy köztársasági-e valamelyik spanyol állampolgár.

Az új Franco-jegyzék elmérgesíti a helyzetet? Az Evening Standard már nem ilyen

Taxa postala plátte in num. No. 224713 929.
10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negy évre 600, egész évre 1000.
Havonta 200, egész évre 1200.
Képek díjazás.
"KELET" a transzsidóság egyetlen sa. Cikkjeink után törzse megjelölésé.

A hivatali jelentése

Korai még bármilyen miként fog a királyi bizottság jelentését "nek elhárul a zsidó közvélemény hiégyverét és fegyverét a Cionista Szervezet látkozatát, mielőtt vagy sötét reményes a királyi bizottság jelentését. Nem ismerjük a bizottság jelentését szövegét. Márpedig minden szava fontos tudjuk azt, hogy a zsidó kormány nyitól szövege ebben a Három fórumon felosztó javaslatát ment, amelynek szövege a vélemények és a lordok házában szövegeket adni a felosztás egyike a világ ahol a parlament van.

A második fórum tumbizottsága, amely megvizsgálja a 1936. évi palesztin bizottság javaslatait vizsgálja tanácsa, am szövege. De míg a harnad tási terv, az Egye hallani fogja szövege tőségű lehet, mert szerződés értelmében nem eszköz a Palesztina-mandátum. Augusztus elején kongresszus, amely csak a zsidó nép döntő fontosságú szövege lehet az Egye és a Népszövetség határozataira is. Ezek kormányaira kivándorlás szövege sulyt Palesztinára. Románia kormány Ezek a kormányok fogják szövegeket tőségét nyújt a k fogadására. Ilyen körülménynek tekinthető szövege és semmi nek. A parlament ság, az Egyesült nem utolsó sorban foglaltat, — olyat hetik az egész felosztás. A zsidó nép s kérdés a királyi rész megválasztás sohasem fog lenni Palesztinára való hozzájárulását ad letölég a Zsidó N elszákkításához. De nem fogja folytatni fogja cionizmus végéig kor is, ha akara lesztinát. A felosztásban nemcsak hanem stratégiai nép számára a cionizmus való harc s Ebből a szempont terület kérdése. fog megelégedni elvételével, hanem vényesíteni fogja határok megállap a zsidó államra hogy a zsidó állam határai az ország lentik, ebben a k tudni a cionista kormányait, amelyek érdekelve vannak kat módosíthatat